

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
4. MAREC
1992

Letnik XLVI.
Štev. 9 (2644)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
30 tolarjev
P. b. b.

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA
vabi na

PROSLAVO OB DNEVU ŽENA

ki bo v soboto, dne 7. marca 1992,
ob 13.30 uri
pri Miklavžu v Bilčovsu

Kulturni spored
bo izvajalo
domače prosvetno društvo „Bilka“

Vljudno vabljeni!

14. pohod na Arihovo peč

14. zimski pohod na Arihovo peč je letos poleg v spomin na padle partizane potekal tudi v znamenju 50-letnice izgnanstva koroških Slovencev. Udeležilo se ga je nad 400 ljudi, prišli pa so z obeh strani meje. Kljub čudovitemu vremenu pa so morali tokrat organizatorji zaradi ledene steze pohod skrajšati, zato je potekal samo do nekdanjega partizanskega bunkerja. Več na 5. strani.

Nov gospodarski koncept pre malo upošteva obrobne regije!

Nov gospodarski koncept za Koroško, katerega je pretekli teden predstavil deželni svetnik Max Rauscher, predvideva krepitev centralnih prostorov kot so področja Celovca, Beljaka in Šentvida ob Glini, v nezadostni meri pa že doslej zapostavljene in gospodarsko šibke regije, kot je to velik del dvojezičnega ozemlja.

Koncept v prvi vrsti upošteva nadaljnji razvoj na industrijskem in obrtniškem področju, nadaljnje težišče pa je poletni in zimski turizem. Perspektive za razvoj centralnega koroškega prostora so po mnenju strokovnjakov, ki so pripravili načrt, realistične, šibka točka pa je pomanjkanje lastnega kapitala. Pripravljenost za inovacije in investicije pa vsekakor obstaja.

Nadalje je zapisano, da na gospodarski razvoj Koroške negativno vpliva tudi dejstvo, da odločitve v pomembnih zadevah velikokrat sprejemajo zunaj dežele, ko zvezni interesi prevladajo nad deželnimi.

S samo enim odstotkom glasov v deželni zbor?

V tekoči razpravi o političnem zastopstvu slovenske narodnostne skupnosti v javnih političnih organih na Koroškem si Narodni svet koroških Slovencev preko svoje politične dependece EL želi očitno za vsako ceno zagotoviti monopol zastopstva slovenske narodnostne skupnosti.

Potem ko je predlog o narodnostnem mandatu v avstrijskem parlamentu tako rekoč propadel, se najnovejši predlog NSKS glasi, da bi

morala EL na deželnozbornih volitvah dobiti le en odstotek veljavnih glasov, da bi prišla v koroški deželni zbor. Hkrati pa NSKS odklanja vse integracijske modele, čeprav je dejstvo, da velik, če ne večji del koroških Slovencev voli večinske stranke, predvsem SPÖ, ÖVP in Zelene, ter da se te stranke v vse večji meri odpirajo koroškim Slovincem.

Predsednik narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc je v radijskem

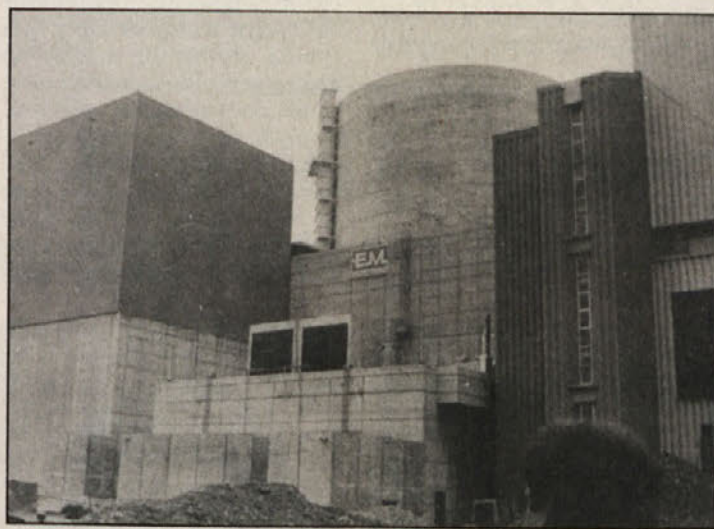
intervjuju dejal, da je zanj in za njegovo organizacijo edina obetavna pot samostojno zastopstvo preko narodne stranke, ter svoje stališče utemeljil z argumentom, da je bilo vključevanje koroških Slovencev v večinske stranke v preteklosti vedno povezano z negativnimi posledicami za slovensko narodnostno skupnost. Menil je celo, da je bilo tako vključevanje v veliki meri povezano tudi „z nekako zahtevo po asimilaciji“.

Grilc je izrazil mnenje, „da je mogoče resno zastopati interese neke narodnostne skupnosti le v primeru, če ima lastnega zastopnika v političnih forumih“, in dejal, da se NSKS v svoji oceni popolnoma sklada s stališčem Enotne liste. Zaradi tega bo Narodni svet političnim strankam na Koroškem predlagal, da se mandatarju Enotne liste olajša vstop v deželni zbor s tem, da bi EL pri deželnozbornih volitvah

(Dalje na 2. strani)

„Razširiti radijski spored v slovenščini

Delovna skupnost „Avstrijske narodnosti v SPÖ“ je z opozorilom na pismo z dne 2. decembra 1991 ter na soglasen sklep sosveta za slovensko narodno skupnost na Koroškem zveznega kanclerja dr. Franza Vranitzkega ter deželnega glavarja dr. Christoph Zernatta ponovno pozvala, naj ukreneta ustrezne korake za razširitev radijskega programa ORF v slovenskem jeziku. Najbolj smiselno bi se to dalo uresničiti z uvedbo medkulturnega radia, radia sosedov ali Alpe-Adria-radia.

Krško šele leta 2002?

Po besedah slovenske ambasadorke v Avstriji dr. Katje Bohove iz ekonomskih razlogov jedrske elektrarne v Krškem ne bo mogoče zapreti že leta 1995, kot so to napovedali nekateri slovenski politiki. Po najnovejših izjavah se bo to – po mnenju Bohove – zgodilo šele leta 2000 ali celo 2002...

Slika: Lojze Ojsteršek

Župani podpirajo zakon o dvojezičnih vrtcih!

Občine na dvojezičnem ozemlju Koroške si želijo zakon, ki bi uredil vprašanje javnih dvojezičnih otroških vrtcev. To je jasna izpoved sestanka komisije narodnostnega sosveta za otroške vrtce z župani dvojezičnih občin pretekli teden v Celovcu. To pa predvsem zaradi tega, ker bi bila odločitev o uvedbi dvojezičnosti v javnih vrtcih za marsikaterega župana in tudi občinske odbornike veliko lažja. Sestanka se je udeležilo enajst županov južnokoroških občin.

Kot smo že večkrat poročali, v koroškem deželnem

zboru zastopane stranke doslej soglasnim predlogom narodnostnega sosveta za koroške Slovence ter tudi obeh osrednjih političnih organizacij po takem zakonu niso ugodile, čeprav so za to samo v zadnjih dveh letih imele zadosti možnosti.

Medtem ko so predstavniki ljudske in svobodnjaške stranke o tozadrevni novelaciji zakonu sploh molčali, je predsednik socialdemokratske stranke dr. Ambrozy kot pristojni referent zastopal stališče, da vključitev dvojezičnih otroških vrtcev v zakon ni potrebna, ker dežela vse

(Dalje na 2. strani)

Z 1% glasov ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

morala zbrati le (še) en odstotek oddanih veljavnih glasov. Konkretno ta predlog pomeni, da bi EL – če bi stranke ta predlog sprejele in tozadevno spremenile volili red za deželnozborske volitve – pri prihodnjih deželnozborskih volitvah zadostovalo le okoli 3500 glasov.

Dr. Grile je v zvezi s tem predlogom NSKS oz. EL že

napovedal prve razgovore s koroškimi strankami. Po doslej znanih stališčih pa je malo verjetno, da bodo tak mandat podprle. Ob takem predlogu se bo verjetno tudi marsikdo upravičeno vprašal, ali je sploh premišljen, ali ne sugerira oceno, da NSKS in EL na prihodnjih deželnozborskih volitvah ne pričakujeta veliko več kot en odstotek glasov in da zato predlagata tak „mandat za razprodajno ceno“!

Župani podpirajo...

(Nadaljevanje s 1. strani)

vrtnice podpira v enaki meri, ne glede na to, ali so eno- ali dvojezični oz. javni ali privatni.

Posvet strankinih in drugih članov sosveta z župani bo znotraj strank morda le privedel do spremenjenih stališč do tega pomembnega vprašanja. Prvi korak v to smer bo razgovor s predsedniki klubov strank v koroškem deželni zboru, na katerem naj bi ponovno sprožili razpravo o tem vprašanju v plenumu koroškega parlamenta.

Predsednik ZSO in član komisije dr. Marjan Sturm je v razgovoru za naš list razgovor z župani s podeželja ocenil pozitivno in izrazil upanje, da bo pripravljenost občin za tako zakonsko ureditev deželnozborske stranke razbremenila strahu, ki so ga doslej pri tem vprašanju imele. „Pripravljenost terena je

veliko večja kot smo si to mislili,“ je z določenim optimizmom poudaril Sturm.

Poleg obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, sosveta, Delovne skupnosti socialdemokratskih Slovencev ter posameznih deželnih poslancev iz vrst socialdemokratske stranke (mag. Kaiser, mag. Melitta Trunk), zakonsko ureditev tega vprašanja podpira tudi cerkev. Dvorni svetnik dr. Valentin Inzko, prav tako član omenjene komisije, je menil, da je zakonodaja za to področje potrebna predvsem zato, ker bi občine oz. občinske mandatarje ne le podprla, marveč jih tudi zavezala, da kaj storijo na področju dvojezičnih otroških vrtnic. Opozoril pa je tudi na nujnost izobraževanja dvojezičnih otroških vzgojiteljic in pri tem menil, da ima pri tem Zavod za izobraževanje vzgojiteljic pomembno vlogo.

Razpustili društvo „Kulturni dom“

V Celovcu so pretekli četrtek razpustili Društvo „Kulturni dom“, ki je bilo pred leti ustanovljeno z namenom, da bi v Celovcu zgradilo osrednji kulturni dom koroških Slovencev. Kot je znano, je projekt izgradnje takega centra iz raznih vzrokov propadel, s tem pa je društvo postalo odveč. Nadzorni odbor društva je pred razpustom potrdil, da je bilo njegovo delovanje v pretekli mandatni dobi korektno, preostali denar pa bodo razdelili med nosilce društva, torej ZSO, NSKS, SPZ in KKZ.

ZSO pri škofu Kapellariju

Novo vodstvo ZSO je v vrsti svojih predstavitev obiskov prejšnji četrtek obiskalo krškega škofa dr. Egona Kapellarija. V daljšem razgovoru so mu predstavili ZSO (predsednik dr. Marjan Sturm ter člana izvršnega odbora dr. Janko Malle in inž. Tonči Schlapper) predstavili nov koncept ZSO za sožitje med manjšino in večino. Razgovor, katerega se je poleg škofa udeležil tudi generalni vikar dr. Frankl, je potekal v konstruktivnem vzdušju.

Informativni sestanek ZSO v Bilčovsu bo 11. marca!

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem sporoča, da je zaradi terminskih vzrokov za jutri napovedan informativni sestanek pri Miklavžu v Bilčovsu preložen na sredo, 11. marca 1992 ob 19.30 uri.

Na sporedu so vsa aktualna narodnopolitična vprašanja ter nov program ZSO.

Vsi prisrčno vabljeni!

Stoisić: „Tudi dvojezične izkaznice!“

Zelena alternativa za manjšino v Avstriji ne zahteva le postavitev dvojezičnih krajevnih napisov, marveč tudi dvojezičnost na osebnih izkaznicah, kjer naj bi bili podatki napisani v obeh jezikih. To je izjavila državna poslanka mag. Terezija Stoisić na tiskovni konferenci na Dunaju.

Konkretno je avstrijsko vladno pozvala, naj končno iz-

Prva ambasadorica Republike Slovenije na Dunaju: dr. Katja Boh.

Dr. Katja Boh nastopila službo na Dunaju

Dr. Katja Boh je pretekli teden uradno nastopila službo ambasadorice Republike Slovenije v Avstriji na Dunaju. Bivša slovenska ministrica za zdravstvo je s tem nasledila Karla Smolleja, ki je dobro leto dni opravljal funkcijo pooblaščenca Slovenije v Avstriji. Bohova je poverljivo pismo že predala avstrijskemu predsedniku dr. Kurtu Waldheimu, ki ji je ob tej priložnosti izročil pozdrave za Milana Kučana in slovenski narod ter se zavzel za še plodnejše sodelovanje med obema državama.

Kot svojo glavno nalogo je veleposlanica imenovala uveljavitev Slovenije v Avstriji, utrditev ostoječih in navezovanje novih stikov na vseh področjih, še posebej na gospodarskem in kulturnem.

V zvezi z uresničevanjem pravic koroških Slovencev s strani Avstrije in razpravo o slovenskem nasledstvu kot zaščitnice pravic koroških in štajerskih Slovencev, ki izvirajo iz ADP, pa je dr. Bohova poudarila, da Slovenija vztraja na stališču, da mora Avstrija izpolniti določila 7. člena. Glede pravnega nasledstva pa je napovedala, da bo to zadevo obravnavala mešana avstrijsko-slovenska komisija.

V prihodnjih dneh pa bo Slovenija odprla tudi (honorarni) konzulat v Celovcu, ki ga bo vodil Karel Smolle. Avstrijsko zunanje ministrstvo je namreč pretekli teden pozitivno odgovorilo na tozadevno vlogo slovenske vlade.

da potrebno odredbo za postavitev dvojezičnih krajevnih napisov povsod tam, kjer živijo pripadniki narodnostnih manjšin.

Dvojezičnost na osebnih izkaznicah pa da Zeleni nameravajo izsiliti preko sodišča. Zelena poslanka je s tem v zvezi dejala, da bi že pri prošnji za izstavitve dokumenta moralo biti določeno, kateri kraji bi morali biti v obeh jezikih vpisani v obeh jezikih. V primeru, da uradi dvojezičnosti ne bodo upoštevali, je poslanka napovedala pritožbo pri ustavnem sodišču.

Slovenska vlada je sprejela le globalni proračun!

Slovenska vlada je na svoji seji pretekli četrtek obravnavala proračunati predlog Koordinacijskega odbora koroških Slovencev, toda samo celotno vsoto, ne pa notranjo razčlenjenost oz. predlagano razdelitev. To je v razgovoru za naš list dejal minister za Slovence po svetu dr. Janez Dular in hkrati poudaril, da bo podpora koroškimi Slovincem za leto 1992 zaradi težkega gospodarskega položaja Republike Slovenije za okrog 10 odstotkov manjša kot leta 1991.

Kot smo v zadnjih izdajah obširno poročali, obsega „priporočilo“ Koordinacijskega odbora NSKS skupno 22 milijonov šilingov, Zveza slovenskih organizacij, Slovenska prosvetna zveza in druge slovenske organizacije pa predlog zaradi njegove enostranskosti odločno odklanjajo.

Minister Dular je v razgovoru nadalje dejal, da bo izhodišče za notranjo razdelitev predlog „KOKS“, da pa bo šel predlog tudi v obravnavo v posamezne resorje. Odločilno besedo pa ima seveda slovenska skupščina, ki mora predlog potrditi. V pristojnem odboru lahko poslanci tudi vplivajo tako na celoten obseg podpore kot na njeno notranjo porazdelitev. Obravnava predloga bo v slovenski skupščini stekla v prihodnjih dneh, odločitev pa je

mogoče pričakovati do konca marca.

Predsednik zunanjepolitičnega odbora slovenske skupščine Matjaž Šinkovec je s tem v zvezi na nedavnem razgovoru z delegacijo ZSO dejal, da bo v teku meseca marca povabil predstavnike koroških Slovencev na javno diskusijo, da bi si poslanci lahko ustvarili konkretno in celovito sliko o položaju slovenske manjšine na Koroškem.

Ivan Lukan

Minister za Slovence po svetu dr. Janez Dular.

Ustanovljena PUAK – Waldhauser predsednik

Pretekli petek je bil v Modestovem domu v Celovcu ustanovni občni zbor Politično upravne akademije (PUAK), ustanove, ki naj bi nudila politično, strokovno kakor tudi splošno družbenopolitično izobrazbo odbornikom, funkcionarjem in sodelavcem Enotne liste kot tudi članom Mlade EL in – kakor je bilo rečeno – vsem, ki se pripravljajo na prevzem funkcij v slovenski narodni skupnosti.

Za prvega predsednika PUAK je bil izvoljen občinski odbornik Volilne skupnosti v Borovljah mag. Peter Waldhauser, za podpredsednika pa mag. Rudi Vouk. Tajništvo bosta vodila Sonja Sturm in Martin Pandel.

Mag. Waldhauser je po svoji izvolitvi dejal, da mora biti PUAK čim širše zasnovana in odprta vsem članom narodnostne skupnosti, posebno težišče delovanja novoustanovljene akademije pa naj bi bilo mladinsko delo oz. izobraževanje mladine za bodočo delo v družbi. PUAK bo prirejal tečaje oz. seminarje, ki bodo politično strokovnega ter jezikovnega in metodološkega značaja.

Gonilna sila za ustanovitev akademije, o kateri se je znotraj slovenske narodnostne skupnosti govorilo že pred 20 leti, do uresničitve pa iz različnih razlogov ni prišlo, je bil dr. Pavle Apovnik, ki je ob ustanovitvi poudaril, da pri PUAK ne gre za ustanovo, ki bi konkurirala izobraževalni dejavnosti osrednjih kulturnih organizacij koroških Slovencev.

Mag. Peter Waldhauser

Josef Guttenbrunner.

Guttenbrunner 75-letnik!

Na Talirju, v občini Kotmara vas je pretekli petek praznoval svoj 75. rojstni dan Josef Guttenbrunner. Bivši predsednik deželnega šolskega sveta in dolgoletni predsednik koroškega deželnega zbora šteje med redke politike na Koroškem, ki so se v svoji aktivni politični dobi odločno zavzeli za pravice koroških Slovencev, čeprav jim je to v „koroški klimi“ bolj škodovalo kot koristilo.

Tako se je Guttenbrunner leta 1972 zavzel za postavitev dvojezičnih krajevnih napisov, leta 1976 je javno odklonil „štetje posebne vrste“ ter se ob številnih drugih priložnostih vedno zavzel za boljše sožitje med večino in manjšino na Koroškem. Josef Guttenbrunner je član socialdemokratske stranke. Slavljencu prirčne čestitke tudi iz uredništva Slovenskega vestnika.

Naročite in širite „Slovenski vestnik“

Slovenija: „Avstrijci in Nemci samo statistična kategorija“

LJUBLJANA. (STA). – Prebivalci Slovenije, ki so se opredelili za Avstrijce ali Nemce, pomenijo samo statistično in ne ustavno kategorijo, je za Slovensko tiskovno agencijo izjavil direktor zavoda za statistiko Slovenije Tomaž Banovec, ki je dejal, da se je pri ljudskem štetju 1991 v Sloveniji 182 oseb izreklo za Avstrijce in 564 oseb za Nemce.

Niti eni niti drugi, kot je dejal Banovec, ne živijo strnjeno na določenem območju. Zaradi tega ni mogoče sprejeti, da naj bi tudi njih uvrščali med narodnostne manjšine. Predlog so najverjetneje hoteli izrabiti v pre-

Čim bolj so pretekli dogodki in izkušnje oddaljene od današnjosti, tem bolj so ljudje pripravljeni nanje gledati manj kritično in bolj spravljivo, precej bolj kritični in nespravljivi pa so do zadev, ki so časovno bližje.

Podiranje nekdanjih simbolov in uvajanje novih ali pa celo prastarih – je, kot se zdi,

KOMEN

dr. KRISTIJANA SCHELLANDRA

OB ZMAGI DUNAJA NAD TITOM

v prelomnih situacijah predvsem v politiki odločujočim zelo pomembno. S tem se da sorazmeroma lahko ustreči jezi in čustvom množic, ki so trpele pod preminulim političnim sistemom, kar je lažje kakor sprememba navad in ukrotitev starih in novonastalih gospodarskih ter socialnih problemov.

Tako so bili po revolucijah porušeni nešteti spomeniki, preimenovane ulice in trgi. V bivši Sovjetski zvezi in drugih komunističnih državah so tisoči kamniti in kovinski očetovsko-dobrotni Lenini in mrkoresni Stalini po navadi zrli na ljudstvo, v nekdanji Jugoslaviji pa je Tito po maršalovski gledal preko vseh točilnih miz; njegovi kipi so krasili sprejemne dvorane javnih ustanov vseh vrst, mesta so se poimenovala po njem, in v Ljubljani je njegovo ime nosila glavna cesta.

Pred kratkim smo v avstrijski televiziji videli, da so napisali „Titova cesta“ prečrtali, in glavna ljubljanska cesta je spet postala „Dunajska“, kot je to bila že nekoč. (Dunajskega župana Zilka pa so po njej popeljali celo v kočiji.)

Mnoge državljanje je to razburilo, spet mnogi drugi so za to. Dunajska cesta seveda nima v prvi vrsti opravka z lepim mestom Dunajem; tudi ne vodi v njegovo smer kot npr. Rožanska cesta v Celovcu v Rož in se zato tako imenuje. V cesarski stari Avstriji se je slovenska provinca s poimenovanjem glavne ljubljanske ceste po prestolnici poklonila glavnemu mestu mogočne monarhije.

Od tega je preteklo mnogo desetletij. Slovenci očitno na staro Avstrijo gledajo nostalgичno in prizanesljivo. Nič več niso hudi nanjo, čeprav jim ni dovolila niti zelo omejene lastne državnosti v sklopu monarhije in je narod razkosala na več upravnih enot. Slovenci so bili, kot tudi drugi nenemški narodi, pod dvojnimi orlom le drugorazredni člani tednje velesile, in so morali pretrpeti mnogo krivic. Pozabljeno je prelivanje tudi slovenske krvi za interese, ki nikakor niso bili slovenski.

Titova doba je časovno dosti bližja, zato se mu manj prizanaša. Zgodovinsko dejstvo pa bo ostalo, da je bil voditelj narodnoosvobodilne borbe tudi slovenskega naroda na strani zavezniških sil. Rezultat te borbe je bila med drugim lastna slovenska država. Ob vsej omejenosti in kljub vsem napakam, ki so pravitako povzročile mnogo krivic in terjale veliko število nedolžnih žrtev, je ta slovenska republika v sklopu Jugoslavije vseeno bila osnovni pogoj, da je Slovenija končno dosegla državno samostojnost, o kateri so Slovenci tako dolgo sanjali.

Morda je bil razpad Jugoslavije samo zakasnen dokončen zaključek razpada stare Avstro-Ogrske. Kaj se ve? Morda bo zgodovina, ko se bodo dogodki umirili in čustva ohladila, kakor danes staremu Dunaju, nekoč v kakem nostalgичnem razpoloženju prizanesla tudi Titu?

je poudaril Banovec. Tudi to je kulturna kategorija, ki kaže, kakšni so etnični odnosi pri nas. Opredelitev prebivalcev za eno ali drugo narodnost je njihova intimna stvar. Zato takšna opredelitev nima take teže, kot jo ima njihovo državljanstvo. Vseeno pa bodo tudi ti podatki pomembni in se bodo uporabljali v predvolilnem boju.

Prvič pa so v Sloveniji sprševali tudi po materinem jeziku. „Zavedali smo se, da rezultati ne bodo imeli velike vrednosti, razen za kulturo in prosveto. Na teh področjih so lahko izhodišče za marsikatero akcijo ali dejavnost“, je na koncu poudaril Banovec.

OBZORNIK

Priznanje Makedonije vse bližje

SKOPJE, (STA). – Na ministrskem sestanku evropske dvanajsterice v Lizboni, ki je bil 17. februarja, še niso sprejeli odločitve o priznanju Makedonije. Grški tisk je najbolj zaskrbljen, da bi Evropska skupnost napovedala, da se lahko vsaka država sama

odloči za priznanje Makedonije. Grčija tudi ne verjame, da bo ES ugodila njeni zahtevi, naj Makedonije ne priznajo pod tem imenom.

Pogoji, ki jih za priznanje Makedonije postavlja Grčija, so vse manj razumljivi. Med drugim zahteva dodatna zagotovila makedonske vlade, da proti južnemu sosedu nima ozemeljskih teženj ter da se vprašanje človekovih pravic Makedoncev v Grčiji ne omenja več.

Bukeshi zaprosil Mocka za priznanje Kosova

DUNAJ, (STA). – Predsednik t.i. kosovske vlade dr. Bujar Bukeshi je na sestanku na Dunaju avstrijskega ministra Mocka zaprosil, naj Avstrija prizna Republiko Kosovo kot suvereno in neodvisno državo ter naj to zahtevo posreduje tudi drugim evropskim državam, je sporočila informativna služba kosovske vlade.

Avstrijski zunanji minister je povedal, da si bo Avstrija prizadevala spodbuditi vse mehanizme Konference o evropski varnosti in sodelovanju (KVSE) za čimprejšnjo rešitev kosovskega vprašanja. Mock je še izrazil zaskrbljenost zaradi vse pogostejših kršenj pravic Albancev.

Ključno vlogo pri vodenju makedonske politike do Grčije pa ima makedonski predsednik Kiro Gligorov, ki je že na začetku blokade makedonskim carinikom naročil, naj vse grške potnike obvestijo, da lahko varno vstopajo in potujejo po Makedoniji. In to kljub temu, da blokade Makedoniji gospodarsko zelo škodujejo, predvsem zaradi odvisnosti od solunskega pristanišča, od koder prihaja nafta za skopsko rafinerijo.

Opazovalci ocenjujejo, da je priznanje Makedonije vse bližje, posebno še zaradi včerajšnjega dogovora med to republiko in JA, da bo vojska do 15. aprila zapustila njeno ozemlje.

Genscher: Ne želimo biti velesila

LJUBLJANA, (STA). – Nemčija bo intenzivno pomagala pri vključevanju Slovenije v mednarodne organizacije, predvsem pa pri članstvu v Konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi (KVSE), pridruženem članstvu v Evropski skupnosti in pri premagovanju gospodarskih težav, je na pogovoru z novinarji dejal nemški zunanji minister Hans-Dietrich Genscher.

„Prizadevamo si, da bo Slovenija kmalu pridobila status pridružene članice v ES, polno članstvo v KVSE, vendar pa želimo, da bi bile istih možnosti deležne tudi ostale države, ki so bile včasih del Jugoslavije, če to želijo.“

je poudaril Genscher.

Na vprašanje, kako komentira očitke o naraščanju prevlade Nemčije v Evropi, je dejal, da prevlada ene države pomeni zanikanje pravic drugih držav ali narodov, kar pa v nemškem primeru ne drži. „Nemčija ni velesila, niti to ne želi biti. Smo evropska država, ki stremi k močni evropski zvezi držav po načelih helsinške in pariške sklepne listine KVSE.“

O nemško govorečih državljanjih Slovenije včeraj in danes niso govorili. Po Genscherjevih besedah ne zato, ker so se o tem vprašanju pred obiskom dogovorili z avstrijskim zunanjim ministrom Aloisom Mockom.

Nemško-češkoslovaški sporazum

Nemški kancler dr. Helmut Kohl in češkoslovaški predsednik Vaclav Havel sta pretekli teden v Pragi podpisala sporazum o dobrem sosedstvu, ki je v zadnjem času razburjal predvsem češkoslovaško javnost. Z njim so spori med državama, ki se vlečejo že vse od leta 1938, postali preteklost. Sporazum vključuje tudi preambulo, v kateri je prvič govor o pregonu (dolej je češkoslovaška stran dopuščala le izraz izselitev - op. ured.) sudetskih Nemcev iz Češkoslovaške v letih 1945 do 1948.

Češkoslovaška je zavrnila zahtevo pregnancev in njihovih naslednikov po izplačilu odškodnine. Do odškodnine bodo upravičeni le tisti, katerih zemljo so zaplenile komunistične oblasti po letu 1948. Sporazum tudi ne omenja odškodnine za Čehe in Slovače, ki so bili žrtve nacizma.

Pri podpisu nemško-češkoslovaškega sporazuma na praškem gradu – pred njim je demonstriralo nekaj tisoč Čehov, ki so Havlu očitali izdajo državnih interesov – sta bila navzoča zunanja ministra Genscher in Jiri Dienstbier.

TEŽAVNO POSREDOVANJE

Plantu, Le Monde, Paris

Po referendumu v Bosni in Hercegovini skrajno napeto!

Položaj v tej osrednji jugoslovanski republiki, ki bi jo po prepletosti narodov lahko imenovali tudi Jugoslavija v malem, je po nedeljskem referendumu dobesedno eksploziven. Medtem ko se ga Srbi v glavnem niso udeležili, vsako udeležbo pa so razglašali za izdajo naroda, je večinsko muslimansko prebivalstvo množično pohitelo na volišča in skupaj s Hrvati zagotovilo uspešnost glasovanja nekako s 63-procentno udeležbo, od tega pa jih je tudi približno toliko procentov glasovalo za samostojno in suvereno republiko. Koliko so uspeh znižali Hrvati, seveda ni znano.

Rezultat glasovanja resda izpolnjuje enega od pogojev Evropske skupnosti za priznanje suverenosti in samostojnosti te republike, a je tudi jasen odgovor Beogradu, naj pri formiranju tretje Jugoslavije z BiH ne računa. To pa je v trenutku, ko je referendum o vključitvi Črne gore v novo državo uspel, velik udarec. Ovira tudi srbski načrt, da bi se preko Bosne povezali s Srbsko republiko Krajino na Hrvaškem, kar bi se zgodilo preko Srbske republike BiH, ki so jo pred nedavnim že oklicali in imajo zanjo celo že pripravljeno ustavo.

Izgleda, da je propadlo tudi tajno sporazumevanje o delitvi BiH s Tujdmanom. Tajni sestanki med njegovima odposlancema in vodji bosanskih Srbov pretekli teden v avstrijskem Gradcu baje ni prinesel pozitivnih rezultatov.

Po vsem tem so bosanski Srbi takoj po referendumu posegli po grobih demonstrativnih akcijah. Z barikadami so Sarajevo praktično razpolovili in ga izolirali. Življenje v mestu so popolnoma ohromili. V mestu je ostalo tudi precej opazovalcev evropskih držav, ki so spremljali referendum, med njimi tudi avstrijska poslanka Zelene alternative Marijana Grandić.

Med Muslimani in Srbi je prišlo do streljanja in tudi do nekaj žrtev. Šele v ponedeljek pozno zvečer se je položaj začasno umiril. Bosansko-hercegovaško predsedstvo je obljubilo izpolnitev nekaterih zahtev Srbov, in sicer reorganizacijo policijske uprave in spremembo programske politike na sarajevski televiziji.

Okrnjeno oz. polovično predsedstvo Jugoslavije je za zaplet v BiH obtožilo Evropsko skupnost, ker da je muslim-

anskega predsednika Alijo Izetbegovića spodbujala k referendumu, Srbski vodja v BiH Radovan Karadžić pa zahteva ustavev vsakršnih osamosvojitvenih dejavnosti in izjavlja, da Srbi nadzorujejo že polovico ozemlja BiH.

Hrvati zaenkrat molčijo. Kaže, da Tujdman čaka, da namesto njih grdo delo razdelitve opravijo Srbi, po drugi strani pa zaradi notranjepolitičnih naspotij bosansko-hercegovaške Hrvate ne bi hotel prepustiti opozicijski Paragovi stranki prava.

Evropska skupnost na ponedeljkovem sestanku ministrskega sveta ni sprejela jasnega stališča. Očitno se bo poslužila preizkušene metode posredovanja predsednika mirovne konference o Jugoslaviji lorda Carringtona, v času do 7. aprila, ko bo ponovni sestank o Jugoslaviji, pa bo morala najprej uskladiti nekatera razhajanja. V veliki nevarnosti pa je začetek mirovne operacije Združenih narodov, saj naj bi bilo poveljstvo prav v nemirnem Sarajevu. Morda pa je tudi to del določenih scenarijev srbske in hrvaške politike!

Jože Rovšek

Poskus atentata na predsednika HSP Parago

ZAGREB (STA). – V Vinkovcih so v nedeljo poskusili izvesti atentat na predsednika Hrvaške stranke prava (HSP) Dobroslava Parago in njegove najbližje sodleavce. Po uradnih podatkih je bilo v eksploziji, ki je razdejala sedež HSP v Vinkovcih, ranjenih sedem pripadnikov Hrvaške stranke prava, po neuradnih podatkih pa so pri poskusu atentata izgubile življenje tri osebe.

NOVICE IZ

SLOVENIJE

Nadaljevanje vladne krize: so Peterletu dnevi šteti?

Kot kaže, bo vprašanje vladne in z njo povezane parlamentarne krize še nekaj časa v ospredju slovenske politične pozornosti. Po zavrnitvi konstruktivne nezaupnice vladi Lojzeta Peterleta, je namreč tudi jasno to, da vlada v parlamentu nima več zagotovljene zadostne podpore.

To se je pokazalo tudi 24. februarja na sestanku prvakov strank, ki še podpirajo Peterleta, saj so mu le-ti odsvetovali, da bi poskušal odstaviti tri ministre demokratske stranke, Igorja Bavčarja, Dimitrija Rupla in Jelka Kacina.

Vendar je tudi med zelenimi, socialdemokrati, narodnimi demokrati, Ljudsko stranko in krščanskimi demokrati, te stranke namreč vlado še podpirajo, veliko različnih mnenj o tem, kako naprej. Medtem kot tri stranke menijo, da mora vlado še naprej voditi Peterle, se zeleni in socialdemokrati bolj zavzemajo za ustanovitev vlade narodne enotnosti, ki bi jo vodil drug mandatar. Peterle pa se je zavzel za to, da bi poskušali za sodelovanje v vladi pridobiti katero od sedanjih opozicijskih strank, pri čemer ga predvsem zanima Liberalno-demokratska stranka, ki ji bo dr. Janez Drnovšek, če bo seveda na skorajšnjem kongresu zamenjal Jožefa Školčca, najbrž nekoliko spremenil strankarsko podobo. Medtem ko so socialisti in socialdemokrati prenovitelji bolj ali manj jasno zavrnili takšno možnost, so liberalni demokrati bolj previdni in, kot sami pravijo, čakajo na konkretno in resno ponudbo, predvsem pa na odločitev zelenih, ki so očitno jeziček na tehtnici.

Na ponovnem sestanku omenjenih strank 28. februarja je Peterle dobil zeleno luč za pogovore z opozicijskimi strankami, čeprav, sodeč po izjavah, ni pričakovati dogovora. Še posebej zato, ker se predsednik stranke zelenih dr. Dušan Plut v znamenje protesta proti Peterletovemu vztrajanju, da zamenja tri ministre,

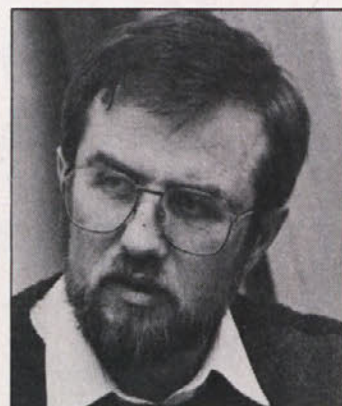
petkovega sestanka sploh ni udeležil.

Že v začetku tedna pa so zeleni napovedali, da brez dogovora o volilnem sistemu do 15. marca, kar pa je malo verjetno, te vlade ne bodo več podpirali. zato tudi ni jasno, kaj se bo dogajalo s tako imenovanim kompromisnim privatizacijskim zakonom, ki so ga stranke že analizirale, vendar se bodo o njem izrekle šele v prihodnjem tednu.

Stavkovni val

Ob tem seveda tudi niso nepomembni znaki, ki kažejo na vse večjo socialno napetost v Sloveniji. Največja sindikalna organizacija, Svobodni sindikati Slovenije je za 18. marec napovedala dveurno opozorilno stavko, saj vlada ni zadovoljivo odgovorila na njihove zahteve po odpravi zakona o plačah in zvišanju zagotovljenih prejemkov ter zahtevo po uresničitvi kolektivne pogodbe. S 1. februarjem namreč znaša zajamčeni dohodek 8000 tolarjev neto, sindikati pa zahtevajo najmanj 10.300. Sindikat kovinarjev je napovedal splošno stavko za 18. marec, za 6. marec pa pripravljata splošno stavko tudi sindikat energetike ter novinarski sindikat RTV Slovenija.

Nezadovoljstvo delavcev je seveda razumljivo, saj nekateri podatki kažejo, da so se na primer maloprodajne cene živil v dveh mesecih dvignile za 38 odstotkov, življenjski stroški pa za 31 odstotkov. Po

Peterle neuspešen z opozicijo!

V okviru prizadevanj za rešitev vladne krize se je premier Peterle (slika) v ponedeljek o vstopu v vladno koalicijo pogovarjal z vodjema opozicijskih strank – liberalno demokratske in socialistične stranke – Jožefom Školčcem in Viktorjem Žakljem. Obe stranki vztrajata pri svojih zahtevah za čimprejšnje volitve, v vladno koalicijo pa se nista pripravljene vključiti.

uradnih podatkih zavoda za statistiko je bila januarska inflacija 15,2, februarska pa 12,6 odstotka.

Velike težave pa so tudi na drugih področjih. S tem je povezan tudi odstop dr. Srečka Zakrajška s položaja direktorja Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport. Za to se je odločil 24. februarja, vzroki pa so predvsem v njegovih zahtevah po večjem deležu narodnega dohodka, ki naj bi ga namenili za šolstvo, čemur pa vlada ni pristuhnila.

Vlada oziroma njeno finančno ministrstvo je v minulem tednu pripravilo nov predlog republiškega proračuna. Ta naj bi znašal 171,2 milijarde tolarjev, kar je precej manj kot je bil proračun, ki so ga poslanci zavrnili. Takratni predlog je namreč znašal, preračunano na januarske cene, 217 milijard tolarjev. Po besedah finančnega ministra Dušana Šešoka v novem predlogu dobivajo večjo težo kmetijstvo, turizem šolstvo, drobno gospodarstvo, sociala, planiranje, energetika in kultura, glede na prejšnji predlog pa so prikrajšane trgovina, obramba, industrija, notranje zadeve in finance, le-te predvsem na račun tega, ker proračun ne vključuje javnega dolga.

Rupel na Daljnem vzhodu

Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel pa se je minuli teden mudil na Daljnem vzhodu. Najprej je bil na Kitajskem, potem pa na Japonskem. Kitajski sogovorniki so Ruplu obljubili priznanje ob „pravem času“, za Japonsko pa je formalno priznanje le še vprašanje časa, pri čemer je jasno, da Japonska čaka na odločitev Združenih držav Amerike. Pri tem pa je Tokio pripravljen podpreti predlog za vključitev Slovenije v Organizacijo združenih narodov, ne glede na formalno ureditev dvostranskih odnosov.

IZGON IZ RAJA

Karikatura: Franco Juri

Kotmirški odborniki – sejnina za vojne žrtve na Hrvaškem!

Na seji v četrtek, 27. februarja, je kotmirški občinski svet oddal še nekatera dela v prizidku ljudske šole. Pohištvo bo dobavilo domače podjetje Emil Güttler (738.022,80 šil.), stole podjetje Gabriel s Struge (178.369,20), šolsko pohištvo (stole in klopi) podjetje Harald Ebhardt iz Celovca (333.861,60), klopi v garderobi Steurer iz Harda na Predarlškem (46.774,18), table pa Walter Furthner iz Riedaua na Gornjem Avstrijskem (63.998,40). Plesarska dela bo opravilo domače podjetje Valentin Struger (675.294). Čelne strani bojo obložili z eternitnimi ploščami.

Zahteven projekt je kanalizacija. Naročilo za načrtovanje odseka 02 (Ročica do Trabesinj) in 03 (Razpotje, Gorje, Preblje) bo dobilo podjetje Schnattler iz Celovca (isti pogoji kot za odsek 01 – Ilovje). Pri odseku 03 je vprašanje, ali bodo šle vse odplake v Celovec ali del v Borovlje ali v lastno majhno čistilno napravo pri Dravi, pri odseku 02 pa, ali bo kanalizacija tekla vzdolž kotmirškega potoka ali pa bo treba prečrpavati izpod Ročice na Ilovje). Podrobne načrte za odsek 01 prejme sklad za vodno gospodarstvo.

Kotmara vas se bo pridružila rožanski turistični regiji. Treba bo pač poudarjati, kaj občina lahko nudi (sprehajališča, grad Humperk, ribolov v Dravi in jadrane). Sklenjeno je bilo tudi, kako bo treba odmerjati in predpisovati dodatne prispevke za preskrbo z vodo (npr. pri prizidavah in prezidavah).

Odborniki so soglasno sklenili, naj se celotna sejnina zadnje seje nameni za pomoč Hrvaški. Odbor za družine naj razmišlja o nadaljnji podpori Hrvaški. Ob proslavi 850-letnice Kotmare vasi bo posebna stojnica namenjena Hrvaški. V tej zvezi se je župan Götzhaber zahvalil inž. Emilu Muriju, predsedniku SPD „Gorjanci“, za to, da je v soboto, 22. februarja organiziral pri Plajarju predavanje o pomoči Hrvaški.

Za konec je župan podal nekaj informacij (tablo za omejitev hitrosti na 70 km na uro v Trabesinjah bojo premestili k Boštjanu, od Sca do Boštjana bodo uredili pločnik za pešce) in prebral predloge (EL predlaga, naj občina poskrbi, da se ob cesti na Plešivec porežejo veje, ki visijo na cesti, in da se v Trabesinjah napravi boljši priključek ceste na Plešivec).

Caritas zbrala 7,5 milijona šil. za Hrvaško

Koroška Caritas je v preteklih mesecih zbrala skupno nad 7,5 milijona šilingov za pomoč vojnim žrtvam na Hrvaškem. Od začetka vojne do konca januarja 1992 pa je ta vseavstrijska karitativna organizacija poslala na Hrvaško preko 1920 ton hrane, oblek in zdravil. Direktor koroške Caritas dr. Viktor Omelko se zahvaljuje vsem, ki so prispevali k uspehu akcije.

Pliberški župan mag. Raimund Grilc.

R. Grilc na poti v deželni zbor!

S samo enim glasom proti so delegati izrednega občnega zbora koroške ljudske stranke (ÖVP) sprejeli nov organizacijski statut, ki daje večja pooblastila njenemu predsedniku, hkrati pa manjša vpliv dosedanjih strokovnih struktur znotraj ÖVP, torej kmečke zveze, zveze nameščencev in delavcev ter gospodarske zveze. Nov statut nadalje predvideva, da bodo vsi predsedniki okrajnih strankinih organizacij zastopani v koroškem deželnem zboru.

To za dvojezičen okraj Velikovec konkretno pomeni, da bo v prihodnji legislaturni dobi v koroški parla-

ment po vsej verjetnosti izvoljen pliberški župan mag. Raimund Grilc, politik, ki je v zadnjih letih na občinski ravni in kot član ÖVP v sosvetu dokazal, da je pripravljen dejansko prispevati k boljšemu razumevanju želja in zahtev slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Glavna govornika na občnem zboru sta bila predsednik stranke in koroški deželni glavar dr. Christof Zernatto in kandidat ÖVP za zveznega predsednika dr. Thomas Klestil. Zernatto je v svojem govoru dejal, da je stranki uspelo zaustaviti negativni trend, ter da bi jo

Zastopnici Avstrijske Zvezne zbornice za delavce in nameščence v Bruslju.

„Vstop v ES ne bo imel le prednosti!“

Predsednik koroške Delavske zbornice Josef Quantschnig je na tiskovni konferenci pretekli teden v Celovcu dejal, da Delavska zbornica in tudi Avstrijska sindikalna zveza podpirata vstop Avstrije v Evropski gospodarski prostor in kasneje v Evropsko skupnost, da pa ta korak ne bo povezan le s prednostmi za avstrijsko gospodarstvo in s tem tudi za avstrijske delojemalce. Na določenih področjih se bo vstop kratkoročno odrazil celo negativno, srednjeročno pa da bo „vstopnina“ povrnjena.

Quantschnig je v zvezi z načrtovanim vstopom Avstrije v Evropsko skupnost (predvidoma 1995/96 - op. ured.) napovedal široko informacijsko kampanjo, v kateri bi Avstriji zvedeli za prednosti in slabosti te odločitve. Da je informacija o posledicah avstrijskega vstopa v Evropski gospodarski prostor in končno v Evropsko skupnost nujna, kaže zadnja anketa, po kateri je sicer natančno 50 odstotkov prebivalstva za vstop v ES, odstotek ljudi, ki se ne morejo odločiti, pa stalno narašča (21 odstotkov). Proti vstopu pa se jih je izreklo 29 odstotkov.

Na tiskovni konferenci so predstavili delovanje stalnega kontaktnega biroja, ki ga je lansko leto v Bruslju odprla avstrijska Zvezna zbornica za

delavce in nameščence. Zastopnici tega biroja sta ob tej priliki poudarili, da bo tudi po vstopu Avstrije v ES socialna politika ostala stvar držav članic te skupnosti, predsednik Quantschnig pa je menil, da se bo moral vpliv zastopstva delojemalcev na nacionalne vlade v vseh tozadnih vprašanjih še okrepiti.

Glede migracije delojemalcev znotraj Evropske skupnosti pa je bilo rečeno, da za Avstrijo vstop ne bo imel negativnih posledic. Trenutno število migrantov znotraj sedanje ES znaša 2 odstotka, projekcije za prihodnja leta pa napovedujejo, da se ta ne bo bistveno povečal. To vprašanje pa bo dobilo nove razsežnosti z morebitno vključitvijo velikega dela vzhodne in jugovzhodne Evrope. I. L.

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Slovenska študijska knjižnica
Mikschallee 4
9020 Celovec

TURISTIČNI VODNIKI

- 1) Reiseland **Frankreich** : ein Reiseführer. – [Sonderausgabe]. – Klagenfurt : Isis Verlag AG : HAGO GmbH, 1991. – 294 str. : barvne ilustr.
- 2) Reiseland **Italien** : ein Reiseführer. – [Sonderausgabe]. – Klagenfurt : Isis Verlag AG : HAGO GmbH, 1991. – 294 str. : barvne ilustr.
- 3) Reiseland **Spanien** : ein Reiseführer. [Sonderausgabe]. – Klagenfurt : Isis Verlag AG : HAGO GmbH, 1991. – 294 str. : barvne ilustr.
- 4) **Indien** : Geschichte und Kultur : Reiseinformation. – München : Nelles Verlag, 1990. – 256 str. : barvne ilustr.
- 5) **Thailand** : Geschichte und Kultur : Reiseziele : Reiseinformationen : München : Nelles Verlag, 1990. – 256 str. : barvne ilustr.

MATEMATIČNE IGRE in NALOGE ZA RAZVEDRILO

- 1) **Curran, s & Ray Curran**, Igre, grafika in zvoki : kratka zgodovina računalniških iger. – Lj. : Delavska enotnost, 1985. – 118 str. : ilustr.
- 2) **Gardner Martin, Aha!** Pa te imam : paradoksi za napenjanje možganov. – [1. nat.]. Lj. : Državna založba Slovenije, 1988. – 227 str. : ilustr.
- 3) **Kordemskij, B.A.** Matematične uganke : Naloge za zabavo. – 1. izid. – Lj. : Državna založba Slovenije, 1991. – 238 str. : ilustr. – (Zbirka Z logiko v leto 2000)
- 4) **Perške J.P.** Moja zabavna matematika : matematične in sprostitvene igrice. – Lj. : Mladinska knjiga, 1991. – 179 str. : ilustr.
- 5) **Shasha D.** : Zagonetne dogodivščine Dr. Ecce : zanimive dogodivščine ugankarskega detektiva. – [1. natis]. – Lj. : Državna založba Slovenije, 1990. – 183 str. : ilustr.
- 6) **Smullyan R.** Dekle ali tiger? : lažje matematične in logične uganke. – [1. natis]. – Lj. : Državna založba Slovenije, 1989. – 178 str. : ilustr. – (Zbirka Z logiko v 2000)
- 7) **Smullyan R.** Poznate naslov te knjige? : enciklopedija različnih pravil logičnega sklepanja. – Lj. : Državna založba Slovenije, 1987. – 207 str. : ilustr.

po najnovjših anketah volilo 19,6 odstotka volilcev, medtem ko bi jo novembra lani samo 16 odstotkov (po neuradnih podatkih bi po tej anketi socialdemokrati dobili 43, Haiderjeva FP pa okrog 38 odstotkov - op. ured.). S tem v zvezi je tudi poudaril, da je bilo prav, da je ÖVP zapustila koalicijo s Haiderjem, saj je tako prišlo do „proste igre političnih sil na Koroškem“.

Zernatto se je v svojem govoru dotaknil tudi vprašanja slovenske manjšine na Koroškem ter odnosov do sosednje Slovenije in Furlanije Julijske-krajine. Glede zastopstva koroških Sloven-

cev v koroškem deželnem zboru je poudaril, da je njegova stranka v tem vprašanju pripravljena na pogajanja, najprej pa da se morajo o obliki zastopstva izjasniti slovenske organizacije.

Šef koroške ÖVP je nadalje napovedal pobude za ustanovitev gospodarskih kooperacij s podjetji v Sloveniji in Furlaniji. Da pa bi premagali jezikovne ovire, je Zernatto predlagal razširitev možnosti za izobraževanje na jezikovnem področju tako za slovensko kot italijansko. Napovedal je tudi razširitev možnosti študija slavistike na celovski univerzi.

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Grilc-Vorschlag: EL mit einem Prozent in den Landtag ...

Der Obmann des Rates der Kärntner Slowenen, Dr. Matvez Grilc, wird den Kärntner Landtagsparteien vorschlagen, die Landtagswahlordnung so zu ändern, daß die Einheitsliste/Enotna lista schon bei Erreichung von lediglich einem Prozent der abgegebenen gültigen Stimmen in den Kärntner Landtag einzuziehen könnte. Der Vorschlag würde bedeuten, daß die EL bei Landtagswahlen nur noch rund 3500 Stimmen erreichen müßte.

Der Vorschlag ist innerhalb der Volksgruppe überaus umstritten, gibt es doch

starke Strömungen, die Integrationsmodelle bevorzugen bzw. den Standpunkt vertreten, daß eine Volksgruppe nicht mit einer Partei gleichgesetzt werden könne. Überdies steht außer Zweifel, daß bei Landtagswahlen die Mehrheit der wahlberechtigten Volksgruppenangehörigen die Mehrheitsparteien, vorallem SPÖ, Grüne und ÖVP, wählt.

Nach den bisherigen Äußerungen der Parteiobermänner von ÖVP und SPÖ ist zu erwarten, daß der „1-Prozent-Vorschlag“ kaum Chancen auf Verwirklichung hat.

Boh: Minderheitenrechte in Kärnten sind nicht voll erfüllt!

Die neue slowenische Botschafterin in Österreich, Dr. Katja Boh, sieht Slowenien weiterhin als Schutzmacht für die slowenische Minderheit in Kärnten und in der Steiermark.

In der Radiosendung „Im Journal zu Gast“ erklärte Boh ferner auf die Frage, ob die Minderheitenrechte in

Kärnten erfüllt seien, daß Slowenien die „kulturelle Autonomie“ der Slowenen unterstütze, betonte jedoch gleichzeitig, daß der neue Staat keine Gebietsansprüche stelle. Boh kritisierte u. a. das Schulwesen in Kärnten und die zu geringe Zahl von zweisprachigen Ortstafeln im zweisprachigen Gebiet Kärntens.

Zum Atomkraftwerk Krško meinte die neue Botschafterin, daß mit einer Schließung 1995 nicht zu rechnen sei, „in Slowenien werde derzeit vom Jahr 2000 oder sogar 2002 gesprochen“.

Radioprogramme in Slowenisch erweitern!

Die Arbeitsgemeinschaft „Österreichische Volksgruppen in der SPÖ“/Delovna skupnost „Avstrijske narodnosti v SPÖ“ hat mit dem Hinweis auf ihr Schreiben vom 2. Dezember 1991 und auf den einstimmigen Beschluß des Beirates für die slowenische Volksgruppe in Kärnten beim Bundeskanzleramt Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky und Landeshauptmann Dr. Christoph Zernatto neuerlich um die Einleitung entsprechender Schritte zur Erweiterung der Rundfunkprogramme des ORF in slowenischer Sprache ersucht. Am sinnvollsten wäre dies mit der Einführung eines interkulturellen radios, eines Nachbarschaftsradios oder Alpe-Adria-Radios zu verwirklichen, weißt es in einer Presseaussendung.

Stanko Vavti neues ZSO-Beiratsmitglied

Der erfahrene Kommunalpolitiker Stanko Vavti aus St. Michael ob Bleiburg/Šmihel nad Pliberkom wurde vom Vorstand des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten zum neuen Mitglied des Beirates für die slowenische Volksgruppe in Kärnten beim Bundeskanzleramt nominiert. Vavti folgt Dipl.-Ing. Feliks Wieser, der bei der Vollversammlung des Zentralverbandes Mitte Jänmner in Klagenfurt/Celovec aus sämtlichen Funktionen ausschied, nach.

Minister Kranjc für Einbeziehung Sloweniens in die Süd-Ost-Spange

Die Einheitsliste/Enotna lista führte in der Vorwoche in Ljubljana erste Gespräche mit Sloweniens Verkehrsminister Marjan Krajnc zur laufenden Debatte um die Süd-Ost-Spange. Dabei präsentiert Sie ihren Vorschlag, die ehemalige Südstrecke über Maribor und Ljubljana nach Koper und Triest zu modernisieren bzw. reaktivieren um diese in die vorgesehene Süd-Ost-Spange einzubeziehen.

Der slowenische Verkehrsminister Marjan Krajnc bekundete das Interesse der Republik Slowenien an einer

solchen Variante, „da sie ökologisch unbedenklich ist und „andererseits Slowenien in das europäische Verkehrsnetz einbeziehen würde.“

Vor allem wäre der direkte Anschluß an den Hafen von größter wirtschaftlicher Bedeutung.

Der Vorsitzende der Einheitsliste/Enotna lista, Andrej Wakounig, betonte, daß eine zusätzliche Transitlinie in der vorgesehenen Form für die Bevölkerung des unteren Lavantales, des Jaun- und Rosentales eine zusätzliche Belastung bringen würde.

Prizor z vaj za uprizoritev komedije „Arhangeli niso avtomati“.
Sliki: Franci Rulitz

V Bilčovsu v soboto premiera

Po dolgi sušnih letih bo v soboto v Bilčovsu zagotovo velik praznik. Mlada igralska skupina bo zaigrala premierno uprizoritev komedije Daria Foja „Arhangeli niso avtomati“. Po lanskem občnem zboru domačega prosvetnega društva „Bilka“, na katerem so sklenili oživiti gledališko dejavnost, se je za to zavzel gledališki entuziast Mihi Mischkulnig in okrog sebe zbral skupino mladih domačinov (in dva gosta) in priprave so se začele. Najprej

so izbrali delo in se kljub obsežnemu in dokaj zahtevnemu tekstu odločili prav za to komedijo. Za režijo so povabili Francija Končana, osnutek scene pa jim je tik pred smrtjo zrisal nepozabni Saša Kump. Tako bo sobotna predstava zadnja na Koroškem z njegovo scenografijo.

Mischkulnig je seveda zelo zadovoljen, da mu je organizacijsko uspelo speljati tako zahteven projekt, pravi pa, da je bilo predvsem na začetku kar precej težav, saj je bilo treba začeti povsem znova.

Franci Kočan je tekst sicer kar precej skrajšal, pa je še vedno zelo gostobeseden. Upa, da ga bodo mladi igralci obvladali tudi na predstavah. Sicer pa se zaveda, da je ta predstava šele osnovna šola igranja te mlade skupine. Igralci so zavzeti, požrtvovalni in upajo na najboljše.

Predstava je dinamična, dovolj humorna in ponuja veliko možnosti za smeh in razvedrilo. Zagotovo se bo lepo navezala na tovrstno dejavnost društva in se vključila v podaljšano pustno življenje. Skupini naj zaželimo popoln uspeh in seveda številno publiko!
J.R.

Režiser Franci Končan

Premiera tudi na Radišah

Letos si je igralska skupina SPD „Radiše“ za uprizoritev izbrala komedijo bavarskega dramatika Franza Xaverja Kroetz „Marija Magdalena“ v prevodu Alenke Bole-Vrabec. Premiera bo v soboto, 7. marca ob 20. uri v kulturnem domu na Radišah.

Franz Xaver Kroetz se je rodil leta 1946 in je v svoji mladosti delal kot pomožni delavec, šofer in gledališki igralec. V svojih delih – zgledeval se je po ljudskem teatru Ödena von Horvatha – prikazuje vsakdanje zadržanje in obnašanje tako imenovanih „malih ljudi“: kmetov, delavcev, hlapcev itd. Nekaj let je politično deloval v komunistični strani Nemčije, vendar je kaj kmalu spet izstopil.

Komedijo „Marija Magdalena“ je prosto po Friedrichu

Hebbllu prestavil v današnji čas. Avtor s trdo govornico razkriva zahrbtnost, nepoštenost, zlaganost družbe, ki je vzrok zastrašenosti posameznika. Že samo nezaželena nosečnost lahko spravi v današnjem času ljudi s tira. Normirana družba „grešnici“ v podobi Marije Magdalene ne prizanaša. Krutost ljudi se zrcali tudi v trdi neobrušeni govornici.

Socialnokritičen avtor je povzročil tudi več protestov in skandalčkov. Posledice

Nastopi učencev glasbene šole

Glasbena šola vabi na nastope učencev – tekmovalcev, ki se bodo udeležili koroškega deželnega tekmovanja.

V torek, 10. marca 1992 ob 19. uri, bodo v Modestovem domu nastopili: Kristjan Novljan, klavir; Claudia Ogris, kljunasta flauta; Vidica Sodja, prečna flauta; Vladimir Nachbar, klarinet; Marija Olip, harmonika; Regina Nachbar in Andreja Ogris, citre; v sredo, 11. marca 1992 ob 19. uri, v ljudski šoli v Bilčovsu pa: Barbara Bostjančič in Katja Gasser, klavir; Smilja Pörtsch in Marijan Krištof, violina; Nadja Merkač, kljunasta flauta; Angelika Polesnig in Samo Wakounig, saksofon; Marko Kasl in Albert Korenjak, harmonika. Pristrčno vabljeni!

Predstava Lutkovnega gledališča Ljubljana:

„Oh, te princese“

Sobota, 14. marec, 15.00
farni dom Šentjakob

Nedelja, 15. marec, 11.00
pri Cingelcu na Trati

Nedelja, 15. marec 15.00
Mladinski dom Celovec

Ne prezrite

V soboto, 14. marca ob 19.30 uri, in nedeljo, 15. marca ob 15. uri si rezervirajte svoj dragoceni čas, kajti Gledališče ob Dravi vas vabi, da si ogledate njegovo prvo uprizoritev: Gavran: „Mož moje žene“, prisrčna komedija. Dobrodošli v Šentprimozu!

Naročite
in širite
„Slovenski
vestnik“

spornosti v javnosti je na Tirolskem na svoji koži občutila tudi učiteljica dr. Agnes Larcher, ki je v šoli uporabljala Kroetzova dela (npr. „Stallerhof“) Protestom je sledila odpoved službe. Šolske oblasti so jo utemeljile takole: „Diese massiert sexuelle Vordergründlichkeit (...) muß einen normal empfindlichen Menschen abstoßen und kann Kinder mit 14 Jahren wohl nur schockieren.“

Avtor vsekakor ne nudi plitke zabave. Kdor se je pripravljeno soočiti s kritiko in upravičenimi očitki, je vabljen, da v soboto obiše premiero radiških igralcev.

F.W.

Med številnimi udeleženci pohoda sta bila tudi član IO ZSO inž. Tonči Schlapper in preživeli borec Bogdan Mohor-Ston (desno).

Nad 400 planincev na 14. pohodu na Arihovo peč

V znamenju padlih borcev in izgnanstva Slovencev

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo Rož iz Šentjakoba uspešno gojijo tradicijo zimskih pohodov na Arihovo peč. Letošnji pa ni spominjal samo na padle borce pod Arihovo pečjo v zimi leta 1945, marveč je bil tudi v znamenju 50-letnice izgnanstva koroških Slovencev. Udeležilo se ga je – tokrat v najlepšem vremenu – nad 400 ljudi!

Piše MIHA TRAVNIK

Prišli so z obeh strani meje, s celotnega dvojezičnega ozemlja, večje skupine pa iz Ljubljane, Celja, Kranja, Jesenic, Idrije in Železne Kaple. Z obiskom sta spominski pohod počastila tudi minister za Slovence po svetu dr. Janez Dular in preživeli borec Bogdan Mohor-Ston.

Kljub čudovitemu vremenu so se organizatorji tokrat morali odločiti, da pot skrajšajo za več kot polovico. Pohodniki so smeli le do nekdanjega partizanskega bunkerja oz. do spominskega obeležja pod Arihovo pečjo, kjer je bila tudi kontrolna točka. Že do tja pa so lahko spoznali, da je steza resnično nevarna in ledena.

To je bilo seveda manjše razočaranje za planince, ki so nameravali sončni dan preživeti na Bleščeči. To velja predvsem za številne pohodnike, ki so se udeležili prvič, a pravi planinci seveda uvidijo, da je varnost pred vsem ostalim. V Koči nad Arihovo pečjo tako letos ni bilo vrveža, nadvse prijetno vzdušje pa je bilo v dolini pri Polancu na Čemernici.

Priznanja

za petkratno udeležbo so prejeli: Stane Lesjak, Ciril Avbelj, Roman Turk, Vera Flis, Milka Petrič, Martin Weiss, Franc Vrtačnik, Miran Gruden, Marjeta Lipnik, Janez Čuden, Stane Jeler, Janko Potočnik, Urška Ambrožič, Ida Marlot in Jože Marolt.

Za desetkratno udeležbo: Ivan Repinc, Avgust Belavec, Herman Ribežl, Stanko Jekuš.

Tam so domači društveniki poskrbeli za telesno okrepčilo, muzikanti iz Železne

Kaple pa za primerno veselo razpoloženje med pohodniki. Nekateri so se predajali soncu, drugi kramljanju, nekateri pa so, ker noge še niso bile zadosti utrujene, celo zaplesali.

Ob razhajanju smo se pozdravljali: „Srečno na prihodnjem, petnajstem pohodu!“

Pohoda so se udeležili tudi predsednik Slovenske športne zveze dr. Ludvik Druml (levo), predsednik ZSO dr. Marjan Sturm, tajnik SPZ dr. Janko Malle in brata Peter in Mihi Kuhar (slika).

Vse slike: Ljubo Urbajs

22. teden slovenske drame 1992 v Kranju

V Kranju se pojutrišnjem, 6. marca, začne 22. teden slovenske drame s podelitvijo „Nagrade Slavka Gruma“ za najboljše dramsko besedilo preteklega leta ter s krstno uprizoritvijo novitete Matjaža Zupančiča „Slastni mrlič“ v izvedbi Prešernovega gledališča Kranj. Težave ob financiranju zadnje premierske predstave Prešernovega gledališča so zahtevale časovni zamik začetka festivala, saj je prav to gledališče z uvodnimi premierami v preteklih letih po svoje in izvorno uvedlo festivalsko dogajanje.

V Tednu slovenske drame 1992 bodo uprizorili naslednje predstave: Življenje podeželskih plejbojev Dušana Jovanoviča (AGRFT in Cankarjev dom), Don

Juan na psu Dušana Jovanoviča (Drama SNG Ljubljana), Tugomer, ali tisti, ki meri žalost Vilija Ravnjaka (MGL Ljubljana), Dogodek v mestu Gogi Slavka Gruma in Damira Zlatarja Freya (SNG Drama Maribor), Pohujšanje po Cankarju Ivana Cankarja (SMG Ljubljana), Kresna noč Janeza Trdine in Mirana Herzoga (Lutkovno gledališče Ljubljana), Totalka odštekan dan Milana Dekleve (Cankarjev dom), Izganjalci hudiča Matjaža Zupančiča (Drama SNG Ljubljana).

Organizator je ob slovenskih gledaliških predstavah povabil tudi varaždinsko gledališče z najnovejšo uprizoritvijo „Burlške o Grku“ Andreja Hienga.

Izredna glasbenovzgojna aktivnost v Ljubljani

V Ljubljani je bilo v nekaj dneh kar devet različnih glasbenih prireditev, kar kliče po koordinaciji, saj je nemogoče, da bi bili glasbeni ljubitelji istočasno na treh krajih.

Začelo se je s koncertom Komornega orkestra češke filharmonije, ki je v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma pod vodstvom dirigenta Petra Škvora izvajal dela J. Bende, G. Holsta, L. Janačka in B. Brittna. Dan navrh pa je najprej Glasbena mladina ljubljanska vabila v isto dvorano, kjer je za mladino ljubljanskih osnovnih in srednjih šol igral simfonični orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom 26-letnega hrvaškega dirigenta Saše Britviča. Kot solistka je v Mozartovemu koncertu za violino in orkester št. 5 nastopila 19-letna švicarska violinistka slovenskega rodu Maja Cerar.

Isti dan sta bila še dva koncerta. V mali dvorani Slovenske filharmonije je Društvo glasbenih umetnikov Slovenije priredilo koncert samospjevov v izvedbi sopranistke Vjere Škrgatič in pianista Branka Czuberka. Hkrati pa sta Glasbena mladina Slovenije in Festival v viteški dvorani Križank priredila koncert najboljšega mladega slovenskega klarinetista Jožeta Kotarja, podiplomanta akademije za glasbo v Ljubljani (razred prof. A. Zupana). Ob odlični spremljavi pianista Tomaža Petrača (podiplomant glasbene akademije v Baslu pri avstrijskem pianistu prof. Buchbinderju) je izvedel dela J. Brahmsa, C.M. von Webra, C. Debussyja, J. Goloba, P. Bergmana in L. Cahuzaca. Kotar se je odlikoval s tehnično brezhibno igro

L. S.

„Za mlada srca, za mlada grla“

Zveza kulturnih organizacij Slovenije je 21. in 22. februarja ob sodelovanju Glasbene mladine ljubljanske v Cankarjevem domu organizirala 33. mladinski zborovodski seminar pod naslovom „Za mlada srca, za mlada grla“. Obsegal je praktični in teoretični del, strokovno pa so ga vodili predavatelji dr. Breda Bidovec – Oblak, Jernej Habjanič, Majda in Andraž Hauptman, Marko Gašperšič, Pavel Mihelčič in Franc Pohajac.

Na seminarju se je okoli 100 zborovodij iz Slovenije in zamejstva (med njimi je bila tudi Lenčka Kupper) seznanilo z novimi zbirkami skladb za otroške zборе s klavirsko spremljavo. Posebno doživetje je bilo

srečanje z akademikom dr. Antonom Trstenjakom, ki je v predavanju „Estetska vzgoja in oblikovanje osebnosti“ zelo lepo opisal vpliv glasbe na otroka z besedami: „Otroka glasba ubira z okolico, s sočlovekom, ne da bi se tega zavedal. Ta vpliv je globinski, glasba človeka ubira z vsemi vrednotami in je s tem dobesedno uglašen.“ In dalje: „Ni res, da tisti, ki so dobri glasbeniki, niso nadarjeni za druge stvari. Največji matematiki, npr. A. Einstein in M. Planck, so bili tudi zelo dobri glasbeniki.“ Dr. Trstenjak je svoja razmišljanja zaključil z besedami: „Estetska vzgoja nas pripelje do harmonije življenja.“

Lovro Sodja

POTOPIS

13. nadaljevanje

Po sledih Yukpa in Guajiros Indijancev

Lansko leto je skupina Celovčanov izvedla ekspedicijo v Venezuelo, kjer je več kot mesec dni spoznavala življenje Yukpa in Guajiros Indijancev, praprebivalstva te južnoameriške države. Vrnila se je z enkratno in dragoceno dokumentacijo o življenju teh Indijancev, slovenska članica ekspedicije Manja Tondolo pa je za Slovenski vestnik napisala potopis z najbolj zanimivimi trenutki in viški ekspedicije.

Piše: Manja Tondolo

Skuham čaj, medtem so tudi drugi že obesili armake in utrjeni se odpravimo spat. Cesario in Luis spita med nami, vendar na ragoznici, vezani iz trstja.

V gorah se zrak ponoči zelo ohladi. Zato zaspi hitro in globoko.

Nenadno riganje osla, prav ob moji steni, me dobesedno vrže pokonci. Takoj nato se začne kikirikanje, jokanje otrok, vse enako kot smo že doživeli ob svitu v Tukutu. Ura je štiri zjutraj. Kaj boš, zaspati tako ali tako ne moreš!

Kmalu nato vstanemo, saj imamo pred seboj naporen dan snemanja in ne bi radi zamudili dogajanja v vasi.

Spet pred hišo zanetimo ogenj in skuhamo čaj. Beli kruhki, ki smo jih prinesli s seboj, imajo že kiselkast okus, kljub temu jih pojemo. Odslej se bomo hranili samo še z rižem in špageti, kajti to je vse, kar smo lahko vzeli s seboj za nas in za naše gostoljubne domačine.

Spet snemamo otroke v šoli. Učiteljica sedi za staro na pol razbito mizo in v naročju ji spi malček, star komaj dva meseca. Tudi tu otroci nimajo več kot en zvezek in en svinčnik. Pišejo črke. Po celo stran, vijugasti S. Kasneje nam ženske prinesejo velike sadeže grape fruitsa, ki so čudovito sočni. Neverjetno nas osvežijo. Počutim se kot na novo rojena. Zvemo, da jih domačini neradi jedo, ker so jim prekišili. Sredi vasi pa raste drevo, ki se kar upogiba pod njihovo težo. Torej smo z vitamini in tekočino preskrbljeni vsaj za nekaj dni.

Opoldne si skuhamo špagete z dodatkom golažove juhe v prahu. Človek postane iznajdljiv, kadar je treba „na kolena“ pričarati isto – vendar spet novo led. Jemo sede na kamnih iz naših pločevinastih krožnikov. Okoli nas sedijo ženske in otroci in nas neprestano opazujejo. Ne tekne mi najbolj, ker si mislim, kako jim mora biti težko pri duši, ko so sami lačni in nimajo kaj jesti. Kotel postavim ob kraj kočice. Špageti so precej prilepljeni nanj in skoraj prižgani in ravno preišlujem, kako ga bom pomila. V istem trenutku se otroci zapodijo h kotlu in s prsti trgajo iz njega prilep-

ljene špagete. V ozadju stojijo mame in čakajo.

Srce me boli. Take lakote še nisem doživela. Revčki so presrečni, če jim od sten kotla uspe spraskati vsaj par špagetov. Ulijejo se mi solze in oddidem v kočico, brez besed, ki mi jih, v tem trenutku res zmanjka.

Čez nekaj časa se spominim, da bo treba pomiti kotel v reki. Sicer pa mi je še vedno nekoliko nejasno, kako mi bo to z mrzlo vodo in brez pripomočkov uspelo. Stopim pred hišo, toda kotla ni več. Odidem po stezi navzdol proti reki. Že od daleč slišim smeh. Le kaj jih tako zabava? Zagledam naše v vodi. Kopajo se in škropijo okrog sebe kot mali otroci. Tudi Luis in Cesario sta pri tej zabavi. Okoli njih na skalnatem bregu je polno otrok in žensk. Vsi se smeji. Zanje je najbrž slika, ki jo napeto spremljajo, kot za nas filmsko predvajanje. Nikoli še niso videli kopalke, predvsem ne ženskih. Usedem se oddaljena od njih na velik ploščat kamen in slika pred mano me popolnoma prevzame. Sanjam z odprtimi očmi. Mali slap pada v naravno izdolbeno kotanjko. Voda je zelenkastomodra in prozorna. Jez je razširjen v temno naravno skalnato votlino. Prizor pred mano se mi ne zdi resničen, tako čudovit je. Kot da bi ga naslikal umetnik. Ne čudi me, da so vsi tako veseli in uživajo. Preden se odpravim po kopalke, opazim deklici, ki s peskom drgneta naš kotel. Splakujeta ga v vodi. Povsem čist je. Na tako enostavno, a logično pomivanje se jaz ne bi spomnila. Preveč smo že razvajeni z našimi kemičnimi sredstvi, s kate-

Srečanje z indijansko družino na poti skozi pragozd

rimi uničujemo naravo. Naravo, ki nam je neoskrunjena in nepokvarjena potrebna za preživetje.

Vrnem se s kopalčkami in že sem tudi jaz v vodi. Zaplavam k slapu in se postavim tako, da mi voda teče po hrbtu. Počutim se kot v samem rajju.

Ipika s svojimi gostoljubnimi domačini je vasica, ki mi najbolj ostane v spominu. Ljudje so do nas vsak dan bolj odprti. Pomagajo nam pri kurjenju ognja, pri nošenju aparatov in snemanju. Pokažejo nam, kako zanetijo ogenj. Namreč tako, kot so to delali že njihovi pradedi – s kresilnim kamnom. Zvemo mnogo zanimivih dogodkov iz njihovega življenja. Pripovedujejo pa nam tudi o njihovih skrbah in željah.

Prvi in to največji problem vseh Jupka Indijancev in predvsem plemen je ta, da nimajo nikakršne zdravniške pomoči. Mnogi umrejo zaradi pikov strupenih kač, tarantule (nevarnega pajka) ali škorpionov. Preden pridejo v dolino, minejo ure, in največkrat je že prepozno. Pogosto jih napadejo pume ali druge divje zveri. Nimajo sredstev proti gripi, tuberkulozi in hepatitisu, boleznim, ki so jim prinesli belci, kot npr. misijonarji, s civilizacijo. Seveda si najbolj želijo električne razsvetljave, odkar so jo spoznali v Tukuku. Želijo si, da bi imeli dovolj bodeče žice, s katero bi ogradjili svoje vasi, da bi divje zveri ne prodirale vanje.

Razumljive želje, predvsem kar se tiče zdravniške oskrbe. Nadvse radi bi pomagali in obljubimo jim, da se bomo obrnili na Družbo za ogrožena ljudstva na Dunaju,

katero bomo zaprosili za pomoč.

Popoldne poteka zelo razburljivo. Za las je manjkalo, da Samantha ni stopila na veliko, zelo nevarno, strupeno tarantulo. Pajek je velik za celo dlan. Njegova oranžnovijoličasta barva vzburja strah in odpor, saj celo domačini stojijo v varni oddaljenosti. Dani previdno snema. Čez čas se pajek, spremljan s kamero, skriva v luknjo. Mi pa odslej postanemo previdnejši.

Zvečer si skuhamo samo juho v ekstraktu. Nato še črno pravo kavo. Premočna je bila, saj nihče od nas ne more zaspati. Mi v armakah, Cesario in Luis pa na tleh še pozno v noč klepetamo in prav to noč od naših vodičev zvemo še mnogo zanimivega. Tudi njiju je kava prav zbudila, saj še nikoli nista bila tako zgovorna.

Tako zvemo, da imajo Indijanci pokopališče na vrhu gore. Tam ljudi pokopljejo čez dva metra globoko. Zakaj tako globoko, se čudim. Sicer bi jih izkopalne divje zveri, nam odgovori Cesario. Cesario je domačin, rojen prav v Ipiki, kjer se nahajamo. Vse, kar so pokojni potrebovali v svojem življenju, kot npr. puščice in lok, posodo, nakit itd., jim položijo v grob. Vse te predmete bodo namreč potrebovali v drugem življenju, na drugi strani reke. Tja jih pelje čoln in tja jih spremlja njihov pes.

Pes je sveta žival Indijancev. Končno razumemo, zakaj vsepovsod vidimo toliko psov. Indijanec svojega psa zelo ceni, saj ga spremlja na vseh njegovih poteh. Kasneje bomo doživeli, da je pes ničlikokrat preplaval

nevarno deročo reko, da je lahko spremljal svojega gospodarja v dolino.

V primeru, da družini umre nadvse ljubljeni otrok, se lahko zgodi, da ga pokopljejo prav v hiši, kjer je živel. Nato si družina zgradi novo bivališče.

Od Cesaria zvemo tudi različne šege in navade vasice Ipika. Če mož vara ženo in ga žena pri tem preseneti, pokličejo policaja. V tem primeru je to domačin, ki je pristojen za red in disciplino v vasi. Policist zapre oba kršilca zakona v zapor. Zapor je kočica na koncu vasi. Vsakdo mora teden ali več delati za druge in tako odslužiti svojo kazen. Vse te šege in navade so od vasi do vasi različne. Šele proti jutru zaspijo.

Čas v vasi Ipika mine kot lep trenutek. Zadnji dan je za vse nas žalosten.

Za slovo se na travniku zbere vsa vas. Dekleta in otroci plešejo in pojejo. Poslovilni ples. Potrži sedimo v travi in domnevam, da nas vse tarejo iste misli. Kako radi bi še ostali, toda čas nas priganja in čaka nas še mnogo dela. Nenadoma se dekleška vrsta pretrga in že nas dekleka primejo za roke in vlečejo pokoncu.

Plešemo z njimi. Plešemo z istimi kretnjami, istim teptanjem nog. V hipu se potrlost spremni v veselje, v pravo iskreno otroško veselje. Plešemo in se veselimo. Smejimo se eden drugemu, saj smo res videti smešni v naših oblekah in težkih čevljih med bosimi in na pol nagimi domačini. Tudi oni se nam smeji in veseli in plesa dolgo ni konec. Tudi mi jim pokažemo, kako se pleše pri nas v Evropi. Dani in Samantha ob spremljavi naših glasov čez travnik zaplešeta pravi dunajski valček. Navdušeni ploskajo – z nami vred. Ploskanje je pri Indijancih izraz veselja in zadovoljstva.

Odhajamo čez hrib navzdol k reki. Za nami na pobočju stojijo ženske in otroci in nam mahajo v poslednji pozdrav.

Ipika nepozabna...

Sprejme nas reka, narasla in spremenjena. Spremljajo nas tri mule in seveda naša dva prijatelja, Luis in Cesario. Pred seboj imamo približno tri ure hoda.

(Dalje prihodnjič)

Med udeleženci trekinga skozi srednjeafriške države, Ugando, Kenijo in Tanzanijo, odkoder nas je dosegla razglednica (zgoraj), je bil tudi strasten koroški planinec in aktiven član Slovenskega planinskega društva Jožko Igerc. Člani ekspedicije so prav ta čas na povratku v domovino. Afriko je pred kratkem obiskal tudi vodja slovenskega oddelka ORF v Celovcu Mirko Bogataj, ki se je pred tednom dni srečno vrnil s pettedenskega nevarnega potovanja skozi puščavo Saharo. Dvji Tuareki so mu sicer odvzeli džip, ženo, ki ga je spremljala na potovanju, pa so mu hvala bogu pustili pri miru!

Najlepše pozdrave od trekingu
po treh državah a frike Kenyu -
Tanzania - Uganda vam pošilja
Mont Kenya
4985m
Kilimanjaro
Bluru Peak
5895m

MASAI MOTHER AND CHILDREN

od
vsepovsod

Dihanje – kot kajenje

NEW DELHI (DPA, STA). – Onesnaženost zraka v New Delhiju je tako visoka, da je tudi dihanje primerljivo s kajenjem poldruge škatlice cigaret dnevno, trdijo strokovnjaki za strupene snovi.

Skupina taksikologov je lani v New Delhiju sedem tednov analizirala stopnjo onesnaženosti zraka in opravila mnenjsko raziskavo nekadilcev, kako ta onesnaženost vpliva na njihovo zdravje. Rezultati so upravičeno zaskrbljujoči. Smog je gost predvsem med novembrom in februarjem. New Delhi leži visoko, zato pozimi zaradi inverzije temperature onesnažen zrak ostaja nad vsem mestom. Prebivalci indijskega glavnega mesta zato trpijo zaradi kroničnega kašlja in oteklih oči. Izpušni plini skoraj 1,6 milijona vozil povzročajo angine.

Vsa ta prevozna sredstva ne le onesnažujejo zrak z ogljikovim monoksidom in hidroogljiki, temveč tudi oddajajo približno četrtno zračne mešanice. Dizelske lokomotive, termoelektrane in kmetije prispevajo k redni onesnaženosti. Zato je na tisoč ljudi kupilo generatorje s polnim izgorevanjem.

„V zadnjih desetih letih je onesnaženost zraka v New Delhiju narasla za 75 odstotkov. Odstotek umazanije, ki gre v zrak, močno prerašča dopustno mejo, ki jo je postavila Svetovna zdravstvena organizacija, je povedal Kalpavriksha, predstavnik organizacije za zaščito okolja, in dodal, da bo, če se ne bo kmalu ukrepalo, postala škoda nepopravljiva.“

◆	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	○									
2	○									
3	○						○			
4						○				
5						○				○
6	○						○			○
7										○
8						○				○

Križanka z aforizmom

VODORAVNO:

- srbski pripovednik in dramatik, avtor „Nečiste krvi“ in „Koštanec“ (Borislav);
- morska ožina med polotokom Gelibolu (Evropa) in Malo Azijo, široka od 1 do 6 kilometrov (v antiki Helespont);
- ljudski zdravnik, mazač, ranar – odplosanec, kurir;
- prizorišče na odru – žensko ime;
- listnato drevo s trdim lesom – egipčanski sončni bog;
- švedsko ime finskega imena Inari (prva in zadnje črko zamenjate z E) – avtomobilska oznaka Nizozemske;
- organizirana nezakonita, kazniva dejavnost;
- oštevilčeni deli zakona; tudi deli verige – sodobni bosanski slikar, ki je uspel tudi v tujini (Safet).

NAVPIČNO:

- A. dve črki, ki se v angleščini izgovarjata „š“ – sedemnajsta in četrta črka slovenske abecede;
- B-C-D-E: brano po vodoravnih vrsticah aforizem avtorja te križanke;
- F. starorimski naravoslovec, avtor dela „De rerum natura“ (Tit Lukrecij) – izgovorjava črke M;
- G. osebni zaimek moškega spola – oranje (star izraz in hkrati eden najkrajših slovenskih samostalnikov, saj ima samo dve črki) – začetnici „Ljubljanskega zvona“;
- H. eden od vodnih športov;
- I. človek, ki deluje podtalno;
- J. kraj v bližini Prijedora (iz črk A, E, L in Č).

Jože Petelin

V Šentjanžu v Rožu ugodno naprodaj objekt za splošno uporabo

Bivša šola v Šentjanžu štev. 33, v kateri je od 1985. leta obratovala konfekcijska firma, je naprodaj. Celotna parcela meri 2.822 m² poslopja zasedajo 264m², asfaltirano parkirišče 180m², ostalo pa je negovana trata.

Objekt je bil v celoti obnovljen v skladu z vsemi tozadevnimi predpisi (stavba, sanitarije, elektrika, vodovod, dvigalo, centralna kurjava, kanalizacija itd.) in je primeren za takojšnjo uporabo.

Interesenti naj se javijo na telefon 0463/516262 (Intermecator).

JAVNA DVOJEZIČNA
LJUJSKA ŠOLA 24
Ebentaler Str. 24
9020 Celovec

VPISOVANJE

v vse razrede javne
dvojezične šole za
šolsko leto 1992/93

14. marca 1992
od 8. do 12. ure

Potrebni so sledeči
podatki:

- o državljanstvu
- rojstni list
- izkaznica o ceplejnu

V neposredni bližini šole, v Mladinskem domu SŠD v Mikschallee, je možnost za varstvo za Vašega otroka!

Vse podrobnejše informacije posreduje vodstvo šole.

VODSTVO
JAVNE DVOJEZIČNE
LJUJSKE ŠOLE 24
9020 CELOVEC

Umrli Günther Mittergradnegger

V Celovcu je v 69. letu starosti umrl skladatelj in zborovodja Günther Mittergradnegger. Priznani glasbenik je dolga leta vodil kulturni oddelek pri Uradu koroške deželne vlade ter glasbeni oddelek pri celovškem radiu. Z nekdanjim vodjem slovenskega oddelka Helmutom Hartmanom je v radijski spored vpeljal priljubljeno dvojezično oddajo „Dežela ob Dravi – Land an der Drau“. Mittergradnegger je že leta 1948 ustanovil celovski Madrigalchor, sam pa je napisal nad 100 novih koroških skladb. Zaslužni kulturni delavec je nadalje tesno sodeloval tudi z Gerhardom Glawischnigom, katerega mnoge tekste je uglasbil.

Predsedstvo SSK se je sestalo v Celovcu

Predsedstvo Svetovnega slovenskega kongresa se je preteklo soboto sestalo v Celovcu, kjer je obširno razpravljalo o izvajanju zadnjega odstavka 5. člena slovenske ustave. Ta določa, da Slovenci brez slovenskega državljanstva lahko uživajo v Sloveniji posebne pravice in ugodnosti, vrsto in obseg teh pravic pa določa zakon.

Na seji, ki jo je vodil predsednik Bojan Brezigar, udeležili pa so se podpredsedniki Jože Bernik, Jurij Terseglav in Lojze Dolinar, odgovorni za finance Jože Slobodnik in tajnik Kodrič, so podudarili, da Slovenci v svetu težko pričakujejo ustrezen zakon, kajti sedanja zakonodaja jih enači s tujci. Nakazali so področja, ki bi jih morala ta zakonodaja obravnati, in z zadovoljstvom sprejeli stališče ministra za Slovence v svetu dr. Dularja, da bo vodstvu Svetovnega slovenskega kongresa obrazložil vsebino zakona, preden bo ta oddan v postopek za odobritev.

Na seji so razpravljali tudi o nekaterih drugih vprašanjih, ki zadevajo dejavnost Kongresa ter z zadovoljstvom ugotovili, da je bila tudi uradno ustanovljena Konferenca za Švico, kjer živi več tisoč Slovencev. Odobrili so tudi osnutek pogodbe z založbo Slovenska knjiga, po kateri bo z novim letom Poslovni imenik Republike Slovenije opremljen z dodatkom, Poslovnim imenikom Slovencev v svetu.

Sejo so sklenili z določitvijo datuma seje Glavnega odbora Svetovnega slovenskega kongresa (20. in 21. junij letos), kraj pa bodo določili po posvetovanju s Konferenco za Slovenijo.

Cankarjev dom vabi na razstave v mesecu marcu

RAZSTAVE

Galerija CD: razstava Lojzeta Spacala (do 8. marca);

Četrtek, 20. 2. ob 18. uri, I. predverje, vstop prost: odprtje razstave slikarja, oblikovalca in fotografa Antona Stankovskega, v sodelovanju z Nemškim kulturnim centrom (do 15. 3.);

Četrtek, 27. 2. ob 18. uri, Velika sprejemna dvorana: otvoritev 10. Mednarodnega bienala male plastike (do 29. 3.) v sodelovanju s kulturnim centrom Miško Kranjec – Murska Sobota;

Informacije in prodaja vstopnic: vsak delavnik od 13. do 20. ure, ob sobotah od 9. do 14. ure in uro pred prireditvijo, tel. 061/222-815.

TRIBUNA BRALCEV

Neue FP-Maßstäbe: „Wörther Gate“

Der „in Innsbruck auf den Schild des nationalen Lagers gehobene FP-Haider“ kommt zunehmend ins Trudeln. Sein Antiprivilegienkampf gegen „saure Wiesen und Sümpfe“ endet mehr als tragisch: Der Siegfried des deutschnationalen Eisberges erinnert immer mehr an einen Kärntner Nixon, der bis zum Hals im Sumpf von „Macht und Steuergeldmißbrauch“, „Unwahrheit und Menschenverachtung“ steht.

Wie rasch „Erneuerung“ zur Neuauflage mieser Methoden der Politik verkommt, dafür ist die Haider-FP leuchtendes Beispiel. Vom FP-Führer selbst propagierte Werte: Ehrlichkeit, Sauberkeit und Menschlichkeit in

der Politik, verhungern als gut geklopfte Sprüche aus dem Munde eines, der sich lang genug als Mann der Sauberkeit zu profilieren suchte. Sein Doppelspiel ist nun vorbei. Daß sich der „freie Bürger“ noch lange einen „Unsaubermann“ und seinen „Parteisekretär“, dem Kettenhund und Mann fürs Grobe in der Politik leisten wird, ist kaum anzunehmen.

Man könnte doch die „politischen Weichen so stellen, daß es dem Jörg erlaubt wäre, dem Ruf der Wälder des Barentales zu folgen. In einem Dasein als gemütlicher Mostwirt könnte er sich ein wohlverdientes Bäuerl anwachsen“ lassen und ... Smäh führen – und richtet dort keinen Schaden an.

Reinhold Steindorfer, derzeit Kärnten

PA ŠE TO

Dr. Janez Dular: „Z likvidacijo ZSO ne bo nič!“

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sreda, 4. 3. 19.00	v občinski hiši v Škocijanu	Seja občinskega sveta	Občina Škocijan
Sreda, 4. 3. 19.30	v Domu v Tinjah	Joga-tečaj – vodi: Krista Demšar	Dom v Tinjah
Četrtek, 5. 3. 19.00	v Domu v Tinjah	Ručina za začetnike – vodi: univ. prof. dr. Rudolf Neuhauser, Celovec	Dom v Tinjah
Četrtek, 5. 3. 19.30	v Neckheimg. 6 v Celovcu	Literarna okrogla miza	Žeska projektna skupina
Četrtek, 5. 3. 19.30	v kongresni hiši v Beljaku	Koncert Vienna Flautists	Kongresna hiša
Petek, 6. 3. 19.30	v kongresni hiši v Beljaku	Balet – Sorbas, Grk	Kongresna hiša Beljak
Petek, 6. 3. 19.30	v farni dvorani v Šmarjeti v R.	Igra: „SLEHERNIK“ – nastopa: Gledališka skupina SPD Borovlje	Katoliška prosveta Šmarjeta v Rožu
Sobota, 7. 3. 13.30	pri Miklavžu v Bilčovsu	Proslava ob Dnevu žena	Zveza slovenskih žena
Sobota, 7. 3. 20.00	v ljudski šoli v Bilčovsu	Premiera komedije „Arhangeli niso avtomati“ (Dario Fo) – Nastopa: gledališka skupina SPD Bilka, režija: Franci Končan, scena: Saša Kump in Franci Ogris	SPD Bilka
Sobota, 7. 3. 19.30	v farni dvorani v Globasnici	Igra: „VERIGA“ (F. Finžgar) – gostuje: Igralska skupina KUD Preddvor	SKD Globasnica
Sobota, 7. 3. 10.00–16.30	v Domu v Tinjah	Masaža za vsakogar – vodi: Inge Siegert, Dunaj	Dom v Tinjah
Sobota, 7. 3. 20.00	v kulturnem domu na Radišah	F. Xaver Kroetz: MARIJA MAGDALENA – premiera, režija: Nuži Wieser	SPD Radiše
Nedelja, 8. 3. 20.00	v ljudski šoli v Bilčovsu	„ARHANGELI NISO AVTOMATI“ (Dario Fo) – nastopa: gledališka skupina Bilka	SPD Bilka
Torek, 10. 3. 19.30	v domu v Tinjah	Nepal – dežela gora, skioptično predavanje (Jurij Buch)	Dom v Tinjah
Torek, 10. 3. 19.30	v farni dvorani v Šentjakobu	Predavanje z diskusijo: „ZASLEDOVANJE JUDOV“ – predava: dr. Peter Fantur	Katoliška prosveta v Šentjakobu

RAZSTAVE

CELOVEC

- Galerija Carinthia – Lucebert „Pregledi“, dela na papirju (10. 3. – 15. 4.)
- Mestna hiša, velika galerija – Umetnost na Kitajskem (do 28. 3.)
- mala galerija – „Spomini na dom“, akvareli Marie R. Klein
- Dom umetnikov, velika galerija – razstava slik Kurta Kocherscheidta (otvoritev 5. 3. ob 19. uri, do 28. 3.)
- CA, Burggasse 12 – razstava „Beneški čar mask“ (do 6. 3.)

TINJE

- Galerija Tinje – razstava likovnih del dijakinij in dijakov slovenske gimnazije

DOMAČALE – grad

- razstava Rudija Benetika „Črni dnevi“ (do 15. 3.)

„Koroška poje“

Letošnja jubilejna (20.) prireditve „Koroška poje“, ki jo organizira Krščanska kulturna zveza v nedeljo, 8. marca ob 14.30 uri v Domu glasbe v Celovcu, je posvečena 90-letnici rojstva pesnice Milke Hartman in 100-letnici rojstva skladatelja Luka Kramolca.

Na prireditvi bodo nastopili naslednji zbori: MoPZ Kralj Matjaž iz Libuč, MoPZ Foltej Hartman iz Pliberka, MePZ Podjuna-Pliberk, Plazniška dekleta in cerkveni zbor iz Šentlipša, MePZ Srce iz Dobrle vasi, MoPZ Vinko Poljanec iz Škocijana, MePZ Gorotan iz Šmihela, MePZ Jakob Gallus Petelin iz Celovca, Lovski pevski zbor iz Železne Kaple, MoPZ Franc Leder-Lesičjak iz Štebna, MePZ Peca iz Globasnice (slika zgoraj, vodstvo mag. Stanko Polzer), MoPZ Vres s Prevalj in Višarski kvintet iz Ukeve.

V nedeljo, 15. marca ob 14.30 uri bo v Delavski zbornici v Beljaku ponovitev prireditve z drugimi zbori.

JEZIKOVNE POČITNICE

ponudba za otroke od 10. do 16. leta

Novo mesto od 19. 7. do 9. 8. 1992

„Jezikovne počitnice“, ki stanejo za tri tedensko bivanje v Novem mestu – 3.800 šil. (in potni stroški), nudijo:

- * tri ure pouka dnevno (razen v soboto in nedeljo);
  - * skrbno izdelan učni program, prirojen potrebam otrok;
  - * polno integracijo v vestno izbrano družino z otroki v isti starosti;
  - * ves čas tečaja oskrbo in pomoč našega spremljevalca;
  - * spoznavanje dežele in ljudi na kratkih izletih;
  - * možnosti za šport in razvedrilo, srečanje z mladimi
- Če se zanimate za „Jezikovne počitnice“, se obrnite na Krščansko kulturno zvezo in zahtevajte podrobnejše informacije.

Naš naslov: 10.-Oktober-Str.25,9020Celovec,telefon:0463/516243

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo in Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Sreda, 4. 3. Glasbena sredo
Večerna 21.05–22.00 „Prah si, in v prah se povrneš!“ – Slov. pisatelji in pesniki o minljivosti.

Četrtek, 5. 3. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 6. 3. Nove knjige

Sobota, 7. 3. „Od pesmi do pesmi – od srca do srca“

Nedelja, 1. 3. 6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (msgr. Stanko Čegovnik)
18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 2. 3. Izobraževalni program novoustanovljene politično upravne akademije

Torek 10. 3. Partnerski magazin

Govorilne ure pokojninske zavarovalnice

Velikovec, 4. 3., od 8. do 12. ure (Delavska zbornica)
Žitara vas, 4. 3., od 13.30 do 15.30 (Občinski urad Žitara vas)

Beljak, 6. 3., od 8. do 12. ure (Delavska zbornica-urad)

Beljak, 10. 3., od 8. do 12. ure (Delavska zbornica-urad)

Beljak, 24. 3., od 8. do 12. ure (Delavska zbornica-urad)

Šentjakob v Rožu, 10. 3., od 13.30 do 15.30 (Občinski urad Šentjakob)

Labot, 19. 3., od 8. do 10. ure (Občinski urad Labot)

Pliberk, 19. 3., od 11.30 do 14. ure (Občinski urad Pliberk)

Strokovna kmetijsko-gospodinjstva šola v Šentrupertu pri Velikovcu

sporoča staršem in dekletom, da sprejema učenke za šolsko leto 1992/93.

V šoli je pouk v obeh deželnih jezikih. Šola lahko obiskujejo dekleta že v 9. letu obveznega šolanja.

Pogoja za sprejem sta dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika.

V slučaju, da učenka 8. šolske stopnje ni zaključila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom.

Ob danih pogojih dobijo učenke državno podporo!

Namen šole: je predvsem poglobljanje dosedanje izobrazbe. Šola pa je nadvse primerna tudi za dekleta, ki želijo ustanoviti lastno družino in zato razširiti in poglobiti znanje v šivanju, kuhanju in vodneju gospodinjstva.

Ker šola poveča posebno pozornost spretnosti v kuhanju, šivanju, ročnem delu in raznim tehnikam na likovnem področju, se dekleta usposobijo tudi za samostojno vodenje gospodinjstva in kmečkega turizma. Šola daje tudi dobro osnovo za uspešnejši uk v različnih poklicih.

Za šolo se lahko prijavite vsak čas!

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole, 9100 Völkermarkt/Velikovec, Klosterstr. 2. tel. 04232/38 96.

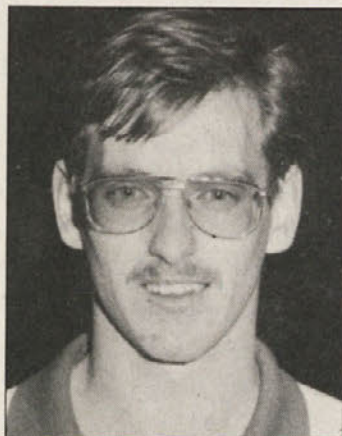
SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Novo upanje za Dob!

Odbojkarji ŠK Dob so v kvalifikaciji za vstop v zvezno ligo v soboto zvečer poskrbeli za veliko presenečenje. Pod izvrstno režijo najboljšega igralca tekme, legionarja Bojana Mlakarja, se jim je posrečila gladka zmaga nad doslej drugouvrščenim moštvom iz Ennsa. ŠK Dob je zmagal kar s 3:0 in se tako s 6. prebil na 4. mesto. Če bi

Dobljanom uspelo obdržati to mesto, bi se uvrstili v najvišjo avstrijsko odbojgarsko ligo.

V play-off tekmovanju igrajo Dobljani še tri tekme, in sicer v gosteh proti Aspernu (Dunaj) in celovškemu Hypo-VBK, v zadnji tekmi pa doma proti TU Innsbruck.

Kapetan ŠK Dob Gerhard Matschek

Danijel Užnik osvojil važne točke!

V preteklih dneh so se za mlade smučarke in smučarje nadaljevala tekmovanja za Raiffeisnov pokal. Na zadnji veleslalomski preiskušnji na Hochrindlu, ki pa je hkrati štela za kvalifikacijo za avstrijsko prvenstvo, je Danijel Užnik osvojil tretje mesto. Perspektivni mladinec ŠD Šentjanž je do nekaj vrat pred ciljem celo vodil, toda napaka mu je preprečila zmago.

Pri dekletih je bila odlična sedma Birgit Filipič, osma Tatjana Zablatnik (obe z majhnim zaostankom za prvo), 12. mesto pa je zasedla Marion Maloveršnik (vse ŠD Šentjanž).

Na Goldecku pa so se mladinke in mladinci kar dvakrat pomerili v slalomu, oba nastopa pa sta prav tako štela za Raiffeisnov pokal. Prva proga je bila izrazito zahtevna, kar se je odražalo v tem, da je le tretjina tekmovalcev dosegla cilj.

Med dekleti sta se uvrstili samo Marion Maloveršnik (6.) in Silvana Oraže (1.), med fanti pa je bil Danijel Užnik četrti, kar mu je prineslo pomembne točke na lestvici Avstrijske smučarske zveze. Ostali tekmovalci ŠD Šentjanž pa so izpadli.

Drugi slalom, ki so ga vozili samo šolarji in ki je bil še zahtevnejši, sta „preživela“ samo Danijel Užnik in Dominik Kropivnik. Užnik je spet osvojil četrto mesto, Kropivnik pa 12. Obe četrti mesti pa sta Danijelu zagotovila nastop na avstrijskem prvenstvu.

Na zadnjem slalomu za Raiffeisnov pokal preteklo nedeljo na Klippitzthörlu pa

Brigitte Esel najhitrejša

Okrajni šolski svet je v Podnu priredil šolarsko smučarsko tekmovanje za okraj Celovec-dežela. Organizacijo je prevzel ravnatelj ljudske šole v Bilčovsu Erich Užnik s svojimi kolegi učitelji, k brezhibni izvedbi tekmovanja pa so prispevali tudi funkcionarji Športnega društva Šentjanž.

Natopilo je 250 dijakinj in dijakov iz obveznih šol (ljudska šola, glavna šola, Višja tehnična šola itd.), presenetljivo pa je zmagala dijakinja Brigitte Esel iz Bilčovsa. Bila je najhitrejša tekmovalka dneva in tako za seboj pustila tudi vse fante.

je Danijel Užnik z drugim mestom za serijskim zmagovalcem v tej sezoni Rainerjem Schönfelderjem (SC Peca) dosegel svojo najboljšo uvrstitev. Pri dekletih je zmagala Sabine Egger iz Štebna,

Vlasta iz Žalca je miss SAK!

19-letna Slovenka Vlasta iz Žalca pri Celju je preteklo soboto postala prva miss SAK! Najlepša v konkurenci osmih nastopajočih lepotic je končala medicinsko šolo. Izvolitev miss je bila višek letošnjega tradicionalnega plesa SAK pri Šoštarju v Globasnici, na katerem se je poleg športnikov in velikega števila njenih navijačev zbrala tudi slovenska „politična in gospodarska smetana“.

NTK Bilčovs B spet zmagal!

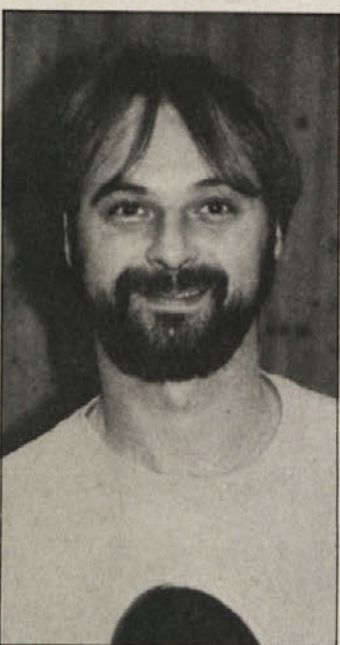
Serije uspehov namiznoteniške ekipe NTK Bilčovs B trenutno nihče ne more zaustaviti. Zmagi 10:0 nad Magistratom iz Celovca in neodločenemu rezultatu 5:5 v tekmi proti močni ekipi Področje je v zadnjem kolu spet sledila visoka zmaga, tokrat proti celovškemu KAC. Dipl. inž. Marko Kupper (3), Andrej Mohar (2) in iz tekme v tekmo boljši Fredi Hornböck (slika zgoraj) pri posameznikih ter Kupper/Mohar pri dvojicah so zbrali kar 8 točk, nasprotniku pa prepustili le dve. Prihodnji nasprotnik je prva izbira namiznoteniškega kluba Kotmara vas. Prvo moštvo NTK Bilčovs pa je izgubilo proti vodeči Carinthii s 3:7. Točke za NTK Bilčovs pa so osvojili dr. Hanzi Gasser, mag. Rupert Gasser in Mihi Hornböck.

odlično sedmo mesto pa je osvojila Birgit Filipič (ŠD Šentjanž v Rožu).

Smučarke in smučarji ŠD Šentjanž so se dan poprej udeležili tudi supervelesloma v Hochfichtu v Zgornji Avstriji, tik ob češki meji. Tudi na tem tekmovanju je Danijel Užnik potrdil svojo odlično formo in se v mladinski skupini uvrstil na odlično peto mesto, hkrati pa je bil najboljši tekmovalac med šolarji. Tatjana Zablatnik je bila na istem tekmovanju šesta, Silvana Oraže pa sedma. Silvana je v nedeljo nastopila tudi na tekmovanju za Fischerjev pokal na Dobraču in osvojila četrto mesto.

Obvestilo planincem

Slovensko planinsko društvo Celovec sporoča, da ima gospodar koč na Bleščeči Tomaž Mikl v Svatnah pri Področju spremenjeno telefonsko številko, ki se glasi 04253-8181.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

V prejšnji izdaji našega škim Slovenci. Danes objavljamo še lestvici najboljših „legionarjev“, ki igrajo v koroških klubih, ter mladinskih igralcev pri SŠZ in pri SŠK Obir.

Matjaž Mikač pred Vojkom Mencingerjem

Najboljši koroški šahisti so spet Madžari! Pri celovškem klubu ASK/KSV igrata kar dva, in sicer velemejster Josef Horvat ter mednarodni mojster Csabo Horvat. Prvi ima kar 2550 elo-točk, drugi se ponaša z 2475. Šele na tretjem mestu najdemo prvega pravega Korošca, celovškega velemejstra Karla Robatscha (2408). Najboljši „legionarji“ iz Slovenije pa so Fide-mojster Matjaž Mikač (2402), Fide-mojster Vojko Mencinger (2360), Fide-mojster Rudolf Osterman (2353), ter Leon Mazi (2346).

Lestvica najboljših mladinskih igralcev:

1. Wolte Harald (SŠK „Obir“)	1806
2. Wolte Hans-Christian (SŠK „Obir“)	1800
3. Gallob Boris (SŠZ Celovec)	1559
4. Gallob Marko (SŠZ Celovec)	1511
5. Lukan Dunja (SŠZ Celovec)	1465
6. Lukan Aleksander (SŠZ Celovec)	1453
7. Warum Marko (Bekštanj)	1287
8. Živkovič Borut (SŠZ Celovec)	1215
9. Kuneth Dieter (SŠK „Obir“)	1204

Alojz Gallob

Se je na odprtem beljaškem šahovskem prvenstvu uvrstil v sredino končne lestvice. Igralec prvega moštva SŠZ (slika levo) je iz sedmih partij iztržil 3,5 točke, njegov klubski kolega Ivan Lukan pa 2,5. Prvak je postal Egon Reichmann (ASKÖ Landskron).

20. do 29. marec: 13. šahovski festival na Bledu

Šahovska zveza Slovenije in Šahovska zveza Gorenjske prirejata od 20. do 29. marca na Bledu 13. odprti mednarodni šahovski festival. Igra se po švicarskem sistemu, dirgirana varianta po ratingu – 9 kol po pravilih FIDE: 40 potez v 2 urah in 20 potez v 1 uri v nadaljevanju. Prva seansa traja 6 ur (pri veteranih se po 4 urah igre vsakemu igralcu doda po 30 minut in se igra do konca na padec zastave). Na turnirjih je možno osvojiti normo za mednarodne naslove FIDE in pridobiti točke za ELO-rating. Starost veteranov je 55 let in več.

Pari se določajo z računalnikom. 29. marca pa je na sporedu odprti mednarodni hitropotezni turnir. Vse podrobne informacije dobite pri Šahovski zvezi Slovenije, Parmova 33, 61116 Ljubljana, telefon 061/316-346.

SŠZ I proti Radentheimu

Šahisti Slovenske športne zveze/Carimpex I igrajo v soboto v Radentheimu že predodločilno prvenstveno tekmo v spodnji ligi-zahod. Proti predzadnjemu moštvu na lestvici je napovedana visoka zmaga, saj bi vsak tesen rezultat po vsej verjetnosti pomenil predčasen izpad iz boja za prvo mesto in s tem tudi za vstop v koroško ligo. SŠZ/Carimpex I bo nastopila v najmočnejši postavi.

Spodnja liga-zahod

1. Šmohor	7 6 1 0 40,5
2. Bodensd.	7 6 0 1 39,0
3. Carimpex	7 5 1 1 35,0
4. Bad Bleiberg I	7 4 1 2 34,5
5. Spittal/D.II	7 4 0 3 34,0
6. Kot.Mauthen	7 4 0 3 31,0
7. SV Weitenf. I	7 4 1 2 30,0
8. SC Gnesau I	7 2 1 4 22,5
9. Obervellach I	7 2 0 5 22,0
10. Beljak/Cin.	7 1 1 5 18,5
11. Radentheim	7 0 1 6 15,0
12. Sveče/B.	7 0 1 6 14,0

Šola jahanja iz Lipice na evropski turneji

Konjerejsko-turistični center Lipica je pred kratkim podpisal pogodbo z nemško firmo Höfling in s firmo Hoffmann-Konzerte o triletni turneji klasične šole jahanja iz Lipice po evropskih mestih.

Spomladanski del turneje, ki obsega gala predstave lipicancev, bo potekal v dvanajstih nemških in v dveh švicarskih mestih. Jesenski del turneje predvideva nastope v Nemčiji, Avstriji, Švici, Franciji, Italiji, Španiji in Belgiji.

Na gostovanje odhaja 18 dresiranih lipicanskih žrebcev, 10 jahačev in 3 člani spremstva. Na gala predstavah lipicancev, ki bodo trajale približno dve uri, bodo kot gostje nastopili tudi frizijski konji iz Nemčije.

„Proti drugemu Albertvillu!“

Na podijski diskusiji na temo „Olimpijske igre ob tromeji leta 2002 v korist ali v škodo?“ sta se deželni glavar dr. Christof Zernatto ter njegov namestnik in športni referent dr. Peter Ambrozy strinjala, da v primeru realizacije iger ne bi smelo priti do takih uničevalnih posegov v naravo, kot se je to zgodilo v Albertvillu. Politika ter tudi prisotni strokovnjaki so se strinjali, da bi bilo treba izkoristiti že obstoječo strukturo športnih naprav na Koroškem, v Sloveniji in v Furlaniji.

Kot smo že poročali, so možnosti za izvedbo olimpijskih iger leta 2002 ob tromeji Avstrija – Slovenija – Italija narasle, odkar je predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch izjavil, da bi v prihodnje zimske olimpijske igre lahko izvedli tudi na območju več držav, pri čemer pa bi morala ena država prevzeti odgovornost za izvedbo. Zernatto in Ambrozy sta se izrekla za take skupne igre, Haider pa jih je odklonil z izjavo, da Avstrija ne bo financirala Slovenijo...

Celovec: prvi „Dan odprtih vrat“ v javni dvojezični ljudski šoli

V petek se je prva javna dvojezična šola v Celovcu, ki so jo celovski starši ob podpori Zveze Slovenskih organizacij in odvetniške pisarne Brugger/Serajnik po pravni poti izborili pri ustavnem sodišču, predstavila javnosti. Šola ima svoje prostore v šoli Karla Rennerja (ljudska šola 24) v mestnem predelu Šentpeter in je samostojna ustanova s svojim vodstvom. Šolo obiskuje skoraj 20 otrok.

Prvi „Dan odprtih vrat“ pod geslom „Adijo, zima/Winter, ade!“ je povsem uspel, poleg vseh staršev so se s pestro dejavnostjo nove šole seznanili tudi visoki gostje, med njimi vodja manjšinskošolskega oddelka pri deželnem šolskem svetu Franz Wiegeler, strokovni nadzornik dr. Anton Feinig in tudi predsednik ZSO dr. Marjan Sturm.

Sklenjena novela zakona o prepovedi obujanja nacistične miselnosti!

V avstrijskem parlamentu je bila z glasovi vseh štirih strank pretekle teden sprejeta novela zakona, ki prepoveduje obujanje nacistične miselnosti. Vzrok za novelacijo zakona je bil v tem, ker je najnižja kazen (5 let zapora - op. ured.) očitno previsoka, in so se zato porotniki, kot je pokazala praksa, večkrat kljub prekršku izogibali svoje odgovornosti in se izrekli proti kazni, ker se jim je zdela previsoka. S sprejeto novelo imajo porotniki sedaj širok kazenski okvir.

KIS obvešča

Ekскурzija ob seminarju „Kako poceni gradimo hleve za prosto rejo goveda?“ (Kis in Strojni krožek Podjuna)

Na Štajerskem, okolica Hartberga, si bomo ogledali:

1. hlev za prosto rejo goveda za tiste kmete, ki opuščajo proizvodnjo mleka in se preusmerjajo na krave dojlje
  2. hlev z ležalnimi boksi
  3. hlev z drsečim gnojem
- Zaključek** pri kmečki gostilni z neposredno prodajo (Buschenschenke). Kmetice so prisrčno vabljeni!

Prijava: SK Podjuna, tel.: 04230/691, stroški: 350 šil., vplačilo: na konto pri Posojilnici Pliberk, št. 1007015555, BLZ 39117
Odhod: petek, 6. marca 1992 – 6.30 Dobrla vas/Sienčnik, 6.45 Globasnica/Juenna, 7.05 Pliberk/Zadruga, 7.15 Žvabek/gostilna Hafner.

DARIO FO

ARMANGELI

NISO AVTOMATI

KOMEDIJA

REŽIJA: FRANCI KONČAN

SCENA: SAŠA KUMP

IGRALSKA SKUPINA SPD BILKA

7. in 8. 3. ob 20. uri v Bilčovsu

ŠAHOVSKA NALOGA

Šahovska naloga št. 94

Bondarevski – Ufimcev / Leningrad 1936

Trenutni položaj na šahovnici daje videz prednosti aktivnim črnim figuram. Črni lovec napada belo trdnjavo in kmeta na polju e4. Edina možnost belega je napad po odprtih h liniji. Ali to lahko izkoristi? Naloga reševalcev je, da v poziciji na diagramu poiščejo pot, ki bo vodila belega – ta je na potezi – do zmage. Malce zapleteno, vendar pa učinkovito in poučno.

Mazi zmagal v Trebinju!

Slovenec Leon Mazi, ki igra za beljaško Admiro, je zmagovalc mednarodnega šahovskega turnirja v Trebinju (Treffen) pri Beljaku. Iz sedmih partij je osvojil šest točk, na drugo in tretje mesto pa sta se uvrstila Zlatko Jeraj in Franz Burgi (po 5,5 točke). Četrto mesto je s 4,5 točkami zasedel Božidar Pintar.

Rešitev naloge št. 93

Z udarom 30.Se6! Short ruši vsa upanja črnega. Tako na 30...Lh3: beli matira 31.Tg7:+ Kh8 32.Th3:+ z matom. 30...Lf6 31.Tg7+! Še ena odlična poteza! 31...Lg7: 32.Dh7+ Kf7 33.Sg7+! Short se ne ozira na damo in igra direktno na mat. 33...Kf8 34.Dh8+ Kf7 35.De8:+ Kg7 36.De7:+ Kg8 37.Td1 in črni se je vdal.